

การประเมินคุณภาพ รายการวิทยุกระจายเสียง รัฐสภาของเรา

ปีงบประมาณ 2553
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
กรมประชาสัมพันธ์

ดร.สุทธิติ ชัดติยะ
วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)

รศ.ศุภรัตน์ วิฑิตกุลเจริญ
ว.บ. (โฆษณาและประชาสัมพันธ์) ว.ม. (สื่อสารมวลชน)

ผู้วิจัย

รายงานการวิจัยฉบับที่ 8 ตามโครงการสำรวจวิจัยผู้ฟัง
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์

ดร.สุทธิ ชัตติยะ

นศ.บ., นป., ศษ.บ. (บริหารการศึกษา)
ศศ.ม. (สังคมวิทยา), น.ม. (กม.อาญาและกระบวนการยุติธรรม)
วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)
ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย
กรมประชาสัมพันธ์

รศ.ศุภรัศมี จิตติกุลเจริญ

วบ. (โฆษณาและประชาสัมพันธ์)
วม. (สื่อสารมวลชน)
ภาควิชาสื่อสารมวลชน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ปี พ.ศ. ๒๕๕๓
จำนวน ๑๐๐ หน้า
จำนวนพิมพ์ ๑๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย : สถาบันวิทยุแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์
ถนนพระราม ๖ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐-๒๒๗๑-๓๔๔๘ โทรสาร. ๐-๒๒๗๙-๓๘๒๑

พิมพ์ที่ : หจก. แกลเลอรีการพิมพ์
ออกแบบปก : นายอนันต์ อุดมวิทยานุกูล (ผู้จัดการ)
เข้ารูปเล่ม : บริษัท รัชฎะ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด
๑๑๑/๙๒ หมู่ ๖ ซอยโพธิ์แก้ว ถนนนวมินทร์ (๙๕)
แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
โทร. ๐๘๕-๑๕๗-๗๔๖๕, ๐๘๕-๑๒๐-๓๐๘๗
e-mail : dj_ratchata@yahoo.com

การประเมินคุณภาพ

รายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา”

ปีงบประมาณ 2553

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

ดร.สุทิตี ชัดติยะ

วท.ด. (การวิจัยพหุติกรรมศาสตร์ประยุกต์)

รศ.ศุภรศมี ลีติกุลเจริญ

ว.บ. (โฆษณาและประชาสัมพันธ์) ว.ม. (สื่อสารมวลชน)

ผู้วิจัย

รายงานการวิจัยฉบับที่ 8 ตามโครงการสำรวจวิจัยผู้ฟัง
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์

คำนำ

รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ปีงบประมาณ 2553 เป็นรายงานการวิจัย ฉบับที่ 8 ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) กรมประชาสัมพันธ์ ได้ร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 จนถึงปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในเขตพื้นที่บริการที่สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาส่งกระจายเสียงไม่ครอบคลุม โดยในปีงบประมาณ 2553 มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาคเข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 สถานี ใน 36 จังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าวต้องมีทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ของด้านรายการและด้านเทคนิค รวมทั้งการผลิตรายการที่มาจากความพึงพอใจ ความต้องการ หรือความนิยมของผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก และต้องมาจากแบบแผนหรือหลักทางวิชาการด้วย

รายงานการวิจัยฉบับนี้ จึงเป็นการประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” โดยมีปัจจัยชี้วัดคุณภาพของรายการ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา ประเภท รูปแบบ เวลาที่เผยแพร่ และสีสันของรายการ รวมทั้ง วิธีการเสนอในรูปแบบต่าง ๆ มีความถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้รายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ที่ผลิตออกมามีความครบถ้วนสมบูรณ์

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ขอขอบคุณสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา (สวศ.) ที่ได้ใช้ความมุ่งมั่นอุตสาหะในการศึกษาวิจัยนี้จนแล้วเสร็จ และได้นำเสนอเป็นรายงานการวิจัยที่มีคุณค่าฉบับนี้

(นางเตือนใจ สินธุวนิต)

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

กันยายน 2553

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง "การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" เป็นฉบับที่ 8 ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์

รายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นการประเมินผลในเรื่องคุณภาพของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาค จำนวน 40 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการให้เป็นไปตามแบบแผนทางวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน ดังรายนามต่อไปนี้ นางอรุณี แดงพันธุ์ ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและผลิตรายการข่าว นายไชยวัฒน์ รัตนประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา นางภัทรานิชรุ์ นิรติศัย นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ นายชัยรัตน์ มั่นพรรษา นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางสาวรัชณี กอไผ่แก้ว นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ ผู้ช่วยวิจัย ที่ได้รวบรวมและจัดเตรียมต้นฉบับพร้อมกับตรวจทานแก้ไข

ประโยชน์และความดีทั้งหลาย หากจะมีขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่านที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

(ดร.สุทิต ชิตติยะ)

ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย

ประธานคณะกรรมการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น

รายการ "รัฐสภาของเรา" ประจำปีงบประมาณ 2553

กันยายน 2553

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553

การวิจัยเรื่องการประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" และวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ด้านเพลงและจึงเกิดในรายการ ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร เนื้อหารายการ การมีส่วนร่วมในรายการ รูปแบบรายการ และการจูงใจและประชาสัมพันธ์ให้ติดตามรายการ โดยอาศัยข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ซึ่งใช้การสนทนากลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ในการสนทนากลุ่ม และตอบคำถามแบบสอบถามมาจากเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 15-25 ปี ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงตามหลักการทางวิชาการ คือ แบบประเมินผลคุณภาพในลักษณะของคำถามปลายปิด (closed ending) เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพรายการ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ตัวเลขด้วยสถิติ

ผลการวิจัย

พบว่า

ความเห็นต่อเนื้อหารายการ "รัฐสภาของเรา" ที่ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ สวท.มุกดาหาร และ สวท.ตาก ความพอใจในประเด็นต่าง ๆ ที่มีต่อ สวท. มีดังนี้ สวท. กภาพสินธุ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สวท.กำแพงเพชร สวท. ขอนแก่น สวท.จันทบุรี สวท.ชัยภูมิ สวท.ชุมพร สวท.ตรัง สวท.นครศรีธรรมราช สวท.น่าน สวท.อ.บึงกาฬ (จ.หนองคาย) สวท.มหาสารคาม สวท. บัตตานี สวท.อ.ผาง (จ.เชียงใหม่) สวท.ราชบุรี สวท.ร้อยเอ็ด สวท.สตูล สวท.สุพรรณบุรี สวท.สุรินทร์ สวท.สุโขทัย สวท.หนองคาย สวท.อำนาจเจริญ สวท.เชียงราย และ สวท.แม่ฮ่องสอน ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาแทนราษฎรและวุฒิสภา สวท.ชลบุรี และ สวท.มุกดาหาร เนื้อหารายการมี

ความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ สวท.อ.ชุมแพ (จ.ขอนแก่น) เนื้อหาเหมาะสมกับรูปแบบรายการ สวท.ตาก สวท.หนองคาย สวท.เพชรบุรี และ สวท.อ.แม่สอด (จ.ตาก) ให้ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สวท.นครสวรรค์ เนื้อหาส่วนใหญ่มีความน่าสนใจและชวนติดตาม เนื้อหาเหมาะสมกับรูปแบบรายการ และสนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สวท.บุรีรัมย์ สวท.พะเยา สวท.พังงา สวท.ลำปาง สวท.อุตรดิตถ์ สวท.กระบี่ และ สวท.แพร่ ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรายการ สวท.ร้อยเอ็ด สนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาแทนราษฎรและวุฒิสภา สวท.ลำพูน และ สวท.เลย เมื่อท่านฟังรายการนี้แล้วเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ สวท.อุตรดิตถ์ ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรายการ และสนับสนุนการเมืองภาคประชาชนภาคสังคม สวท.อ.แม่สะเรียง (จ.แม่ฮ่องสอน) สนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันและช่วยให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่นและระดับชาติ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีต่อ รายการ “รัฐสภาของเรา” กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการหรือความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มผู้ฟังรายการและสามารถเผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตยในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ประกอบด้วย 1) เพลงและจingle ในรายการ 2) ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร 3) เนื้อหารายการ 4) การมีส่วนร่วมในรายการ 5) รูปแบบรายการ และ 6) การตั้งใจและประชาสัมพันธ์ให้ติดตามรายการ

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ

1. เพลงและจingle ในรายการควรเป็นแนวเพลงที่วัยรุ่นนิยม เช่น เพลงฮิปฮอป เพลงแนว K-pop หรือ J-pop (แนวเกาหลีหรือญี่ปุ่น) บางคนเห็นว่าอาจใช้เพลงเปิดรายการเป็นเพลงพื้นบ้าน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด และหลายคนเห็นด้วยว่าเพลงที่เปิดในรายการไม่จำเป็นต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาธิปไตย เป็นเพลงที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ก็ได้
2. ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรของรายการต้องพูดจาชัด ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน ควรใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นกันเอง มีลีลาและท่วงทำนอง ที่เข้าใจตามแนวทางของวัยรุ่น เช่น สนุกสนาน มีลูกเล่น ไม่เครียด และผู้ดำเนินรายการควรมีการเตรียมตัวมาก่อน และถ้าเป็นพิธีกรวัยรุ่นด้วยจะเหมาะสมมาก

3. เนื้อหารายการไม่ควรหนักและใช้ศัพท์วิชาการมากเกินไป และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวหรือใกล้ชิดกับเยาวชน ตลอดจนมีเนื้อหาอื่นที่สอดคล้องกับสถานการณ์อื่นประกอบด้วย เช่น เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องที่วัยรุ่นสนใจ เช่น วันวาเลนไทน์พร้อมกับพูดคุยให้คำแนะนำกับเยาวชนด้วย

4. ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการให้มากที่สุด โดยเฉพาะการจัดให้เยาวชนมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นในรายการด้วย เช่น ให้เยาวชนร่วมจัดหรือดำเนินรายการ รวมทั้งจัดให้มีช่องทางสื่อสารที่ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายคือเยาวชน นิยม ได้แก่ อีเมล การส่งข้อความ (SMS) และเฟสบุ๊ก (face book) เป็นต้น

5. รูปแบบรายการ "รัฐสภาของเรา" ไม่ควรจัดในรูปแบบการนำเสนอข่าวทั่วไป ที่มีผู้จัดเพียงคนเดียว อาจเป็นรูปแบบการสนทนามีผู้ดำเนินรายการตั้งแต่สองคนขึ้นไป และรูปแบบรายการควรมีความหลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เช่น เป็นละครหรือเพลงประกอบด้วย มีการเชิญผู้ร่วมรายการที่เป็นดารา

6. ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดเพลงให้ตามคำขอ การให้รางวัล ได้แก่ บัตรเติมเงิน ในการตอบคำถาม การใช้ดาราตลอดจนการจูงใจโดยให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(2)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ก-ค
บทที่ 1	
บทนำ	
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
แนวทางการดำเนินงาน.....	3
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	3
กรอบแนวคิดในการประเมินผล.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่คาดหวัง.....	6
บทที่ 2	
แนวทางการศึกษา	
แนวคิดเกี่ยวกับรัฐสภาไทย.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง.....	8
องค์ประกอบของรายการวิทยุ.....	10
รูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง.....	12
เนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง.....	14
หลักการใช้ภาษาทางสื่อวิทยุกระจายเสียง.....	14
เหตุผลในการเลือกเปิดรับสาร.....	16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา.....	17
ขอบเขตการประเมิน.....	18
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ.....	19
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	21

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ.....	24
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม.....	28

บทที่ 5

สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย.....	41
ข้อเสนอแนะ.....	44

บรรณานุกรม.....	46
-----------------	----

ภาคผนวก

ก แบบประเมินผลการรับฟัง.....	49
ข รายชื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	52
ค รายชื่อคณะทำงานวิจัยและประเมินผลโครงการ.....	55
ง รายชื่อ สวท. ภูมิภาค 40 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการ.....	58
จ โครงการผลิตรายการวิทยุ "รัฐสภาของเรา" ประจำปีงบประมาณ 2553.....	61

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 41 แสดงค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อเนื้อหารายการ ในภาพรวมทั้ง 40 สถานี.....	25
---	----

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบที่ 1	แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินคุณภาพรายการ.....	4
ภาพประกอบที่ 2	แสดงผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ.....	38

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดระบอบหนึ่ง ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมากการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยได้มีการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดียังมีประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่ยังมีความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตย ไม่ดีพอและมีความรู้ที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ซึ่งทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก และได้มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้สนใจ มีความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยด้วย

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) กรมประชาสัมพันธ์ ได้ร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา" ขึ้น เพื่อขยายพื้นที่ ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาส่งกระจายเสียงออกอากาศไม่ครอบคลุม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 และในปีงบประมาณ 2551 มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วภูมิภาค เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน 53 สถานี ใน 46 จังหวัดทั่วประเทศ โดยในปีงบประมาณ 2552 ได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอปรับลดจำนวนสถานีที่เข้าร่วมโครงการลงจากเดิม เหลือ 40 สถานี ใน 36 จังหวัด และจากการประเมินผลการผลิตรายการ พบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วภูมิภาคหลายแห่งดำเนินการได้ผลดี คือ ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนมีความสนใจเรื่องประชาธิปไตยมากขึ้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้ร่วมมือกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วภูมิภาค ดำเนินการผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา" ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยในเขตพื้นที่บริการที่สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาส่งกระจายเสียงไม่ครอบคลุม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วภูมิภาคเข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 สถานี ใน 36 จังหวัดทั่วประเทศ ดังนี้

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น จำนวน 6 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย หนองคาย อำเภอมุมแพ (ขอนแก่น) และ อำเภอบึงกาฬ (หนองคาย) รวม 8 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี จำนวน 5 จังหวัด คือ บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และ อำนาจเจริญ รวม 5 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่ จำนวน 8 จังหวัด คือ เชียงราย น่าน พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อำเภอฝาง (เชียงใหม่) และ อำเภอแม่สะเรียง (แม่ฮ่องสอน) รวม 8 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก จำนวน 6 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และ อำเภอแม่สอด(ตาก) รวม 7 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี จำนวน 4 จังหวัด คือ กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และ พังงา รวม 4 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6 สงขลา จำนวน 3 จังหวัด คือ ตรัง ปัตตานี และ สตูล รวม 3 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 7 จันทบุรี จำนวน 3 จังหวัด คือ จันทบุรี และ ชลบุรี รวม 2 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี จำนวน 2 จังหวัด คือ ราชบุรี และ สุพรรณบุรี รวม 2 สถานี

ดังนั้น เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุท้องถิ่น "รัฐสภาของเรา" และหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพรายการเพื่อพัฒนาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงให้ดียิ่งขึ้นไป กรมประชาสัมพันธ์จึงจัดทำโครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น "รัฐสภาของเรา" ประจำปีงบประมาณ 2553 ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา"
2. เพื่อวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ด้านเพลงและจingle ในรายการ ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร เนื้อหารายการ การมีส่วนร่วมในรายการ รูปแบบรายการ การจูงใจ และการประชาสัมพันธ์ให้ติดตามรายการ

แนวทางการดำเนินงาน

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ปี 2553 ในครั้งนี้ เป็นการประเมินเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการประเมินคุณภาพรายการจากการตอบคำถามแบบสอบถามและให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

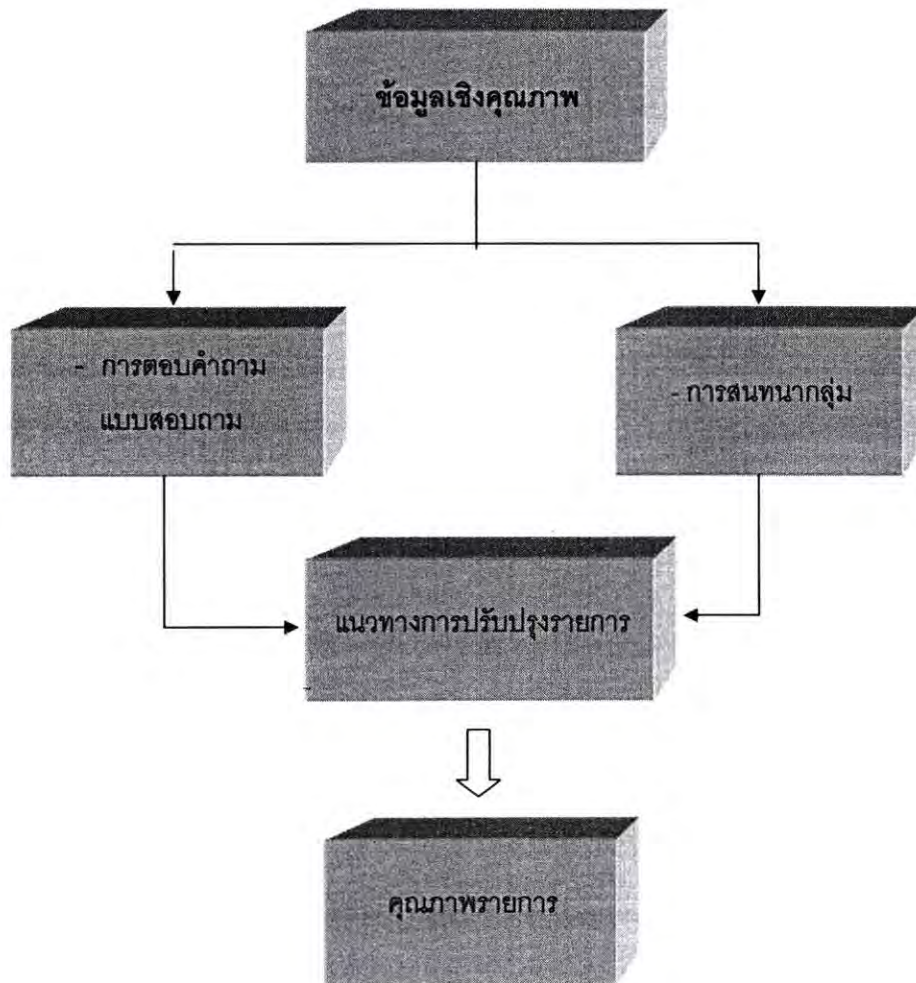
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ที่เป็นผู้ให้ความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และตอบคำถามแบบสอบถาม มาจากเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 15 - 25 ปี ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก

กรอบแนวคิดในการประเมินผล

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553 ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของแบบแผนทางวิชาการของการผลิตรายการตามทฤษฎีและหลักการ ออกแบบการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่มีต่อรายการ ประกอบด้วย เพลงและจingle รายการ ผู้ดำเนินรายการ เนื้อหารายการ การมีส่วนร่วมในรายการ รูปแบบรายการ ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการ

ดังปรากฏในภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ปี 2553

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง คือ คุณค่าความสำเร็จและความสมบูรณ์ของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงโดยอาศัยตัวชี้วัดคุณภาพที่มีต่อรายการ ประกอบด้วย เพลง และจึงเกิดรายการ ผู้ดำเนินรายการ เนื้อหารายการ การมีส่วนร่วมในรายการ รูปแบบรายการ ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนได้รับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งให้ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. เด็กและเยาวชนได้รับการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ และเกิดความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ
3. ประชาชนทุกภาคส่วนที่รับฟังรายการวิทยุท้องถิ่น "รัฐสภาของเรา" ได้มีส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและให้ความร่วมมือในการพัฒนาต่อไป
4. เป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุท้องถิ่น "รัฐสภาของเรา" และหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่คาดหวัง

1. ผลผลิต เอกสารรายงานการวิจัยโครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553
2. ผลสัมฤทธิ์ ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา" ให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และภารกิจในฐานะกรมประชาสัมพันธ์ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริม เผยแพร่ และสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารประเทศ

บทที่ 2

แนวทางการศึกษา

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงครั้งนี้ ดำเนินการโดยการวิจัยเชิงสำรวจ อาศัยข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งใช้การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบในการศึกษาค้างนี้ แบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐสภาไทย
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง
3. เหตุผลในการเลือกเปิดรับสาร

1. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐสภาไทย

รัฐสภาแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นสถาบันที่พระมหากษัตริย์ไทยพระราชทานอำนาจให้เป็นผู้ออกกฎหมายสำหรับการปกครองและการบริหารประเทศ ซึ่งเรียกว่า อำนาจนิตินบัญญัติ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้รัฐสภา ประกอบด้วย วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะประชุมร่วมกัน หรือแยกกัน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยมีประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา และประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานรัฐสภา โดยตำแหน่ง

รัฐสภาของประเทศไทย กำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475 หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับแรก เมื่อผู้แทนราษฎรจำนวน 70 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร ได้เปิดประชุมสภาขึ้นเป็นครั้งแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม และเมื่อการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั่วประเทศได้สำเร็จลง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้พระราชทานพระที่นั่งอนันตสมาคมองค์นี้แก่ผู้แทนราษฎรเพื่อใช้เป็นี่ประชุมสืบต่อมา

ต่อมาเมื่อจำนวนสมาชิกรัฐสภาต้องเพิ่มมากขึ้นตามอัตราส่วนของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดสร้างอาคารรัฐสภาที่มีขนาดใหญ่กว่า เพื่อให้มีที่ประชุมเพียงพอกับจำนวนสมาชิก และมีที่ให้ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาใช้เป็นทำงาน จึงได้มีการวางแผนการจัดสร้างอาคารรัฐสภาขึ้นใหม่ถึง 4 ครั้งด้วยกัน แต่ก็ต้องระงับไปถึง 3 ครั้ง เพราะคณะรัฐมนตรีผู้ดำรงต้องพ้นจากตำแหน่งไปเสียก่อน

ในครั้งที่ 4 แผนการจัดสร้างรัฐสภาใหม่ได้ประสบผลสำเร็จ ด้วยพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงยืนยันพระราชประสงค์เดิมที่จะให้ใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมและบริเวณ เป็นที่ทำการของรัฐสภาต่อไป และยังได้พระราชทานที่ดินบริเวณทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคมให้เป็นที่จัดสร้างสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขึ้นใหม่ด้วย

สถานที่ทำการใหม่ของรัฐสภา ใช้ในการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2517 สำหรับพระที่นั่งอนันตสมาคม ถือเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และใช้เป็นที่รับรองอาคันตุกะบุคคลสำคัญ ใช้เป็นสถานที่ประกอบรัฐพิธีเปิดสมัยประชุม รัฐพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ และมีโครงการใช้ชั้นล่างของพระที่นั่งเป็นจัดสร้างพิพิธภัณฑ์รัฐสภา

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

"วิทยุกระจายเสียง" เป็นสื่อที่มีข้อดีหลายประการ จึงถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางจนทำให้การฟังวิทยุกลายเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ วิทยุกระจายเสียงไม่มีเงื่อนไขของเวลาและสถานที่ สามารถฟังที่ใดและเวลาใดก็ได้ ลักษณะเด่นของวิทยุ คือ สามารถเผยแพร่สาระได้กว้างขวางและรวดเร็ว

สนอง ฉินนานนท์ (2530) สรุปแนวทางการใช้วิทยุเพื่อการศึกษาของประเทศต่าง ๆ และประเทศไทยไว้ 7 แนวทาง ได้แก่

- 1) การใช้วิทยุเพื่อการสอนหรือฝึกทักษะโดยตรง เป็นการใช้เพื่อจัดรายการสอนตามหลักสูตร โดยบรรจุเนื้อหาไว้ในรายการทั้งหมดให้ผู้เรียนฟังและปฏิบัติกิจกรรมตาม หลักการขณะนี้ใช้ได้ทั้งการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน

- 2) การใช้วิทยุเพื่อเสริมเนื้อหาหลักสูตรให้สมบูรณ์ เป็นการใช้เพื่อช่วยให้ครูสอนได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) การใช้วิทยุในลักษณะผสมผสานกับสื่ออื่นเพื่อสอนทางไกล เช่น รายการของกรมการศึกษาออกโรงเรียน และรายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น
- 4) การใช้วิทยุแบบไปรษณีย์ เป็นการออกอากาศเพื่อกลุ่มเป้าหมายที่กว้างและไม่มีกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น รายการสำหรับแม่บ้าน และเยาวชน เป็นต้น
- 5) การใช้วิทยุในรูปการรณรงค์ เป็นรายการที่เน้นปัญหาสำคัญและมีผลกระทบต่อคน ส่วนใหญ่ เช่น สุขภาพ ยาเสพติด เป็นต้น
- 6) การใช้วิทยุในลักษณะการจัดตั้งองค์กรผู้ฟัง เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และตรงกับปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น หรือกลุ่มผู้ฟังที่จัดตั้งขึ้นมา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ
- 7) การใช้วิทยุในลักษณะการสื่อสาร 2 ทาง เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้จัดรายการทางโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การใช้วิทยุเพื่อการศึกษาออกระบบโรงเรียน เป็นการให้บริการการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่พลาดโอกาสจากระบบโรงเรียน รัฐจึงจัดการศึกษาออกบบขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีลักษณะการใช้ 3 ประเภท คือ

- 1) จัดรายการออกอากาศแบบไปรษณีย์ เป็นการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นการศึกษาตลอดชีวิต (Live Long Education) และเป็นการศึกษาเพิ่มเติม (Further Education) มีการจัดตั้งสถานีวิทยุเพื่อการศึกษาที่จัดรายการให้ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังได้รับข่าวสารข้อมูลและสาระความรู้เพื่อปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์ (สวศ.)
- 2) จัดรายการวิทยุสำหรับกลุ่มผู้ฟังโดยเฉพาะ โดยผู้เรียนรวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 5-10 คน และมีครูประจำกลุ่มคอยช่วยเหลือในการฟังบทเรียนทางวิทยุ มีสื่อสิ่งพิมพ์เสริมการเรียน มีการใช้กันแพร่หลายในประเทศกลุ่มละตินอเมริกา

3) จัดรายการวิทยุในระบบเรียนทางไกล เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ในระดับต่าง ๆ โดยใช้สื่อประสมหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ร่วมกับรายการวิทยุเช่นที่ทำกันในมหาวิทยาลัยเปิดของอังกฤษ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

การศึกษาตลอดชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเพราะเป็นการศึกษาที่จะช่วยให้คนมีโอกาสเรียนรู้ เมื่อออกจากระบบการศึกษาในโรงเรียนและช่วยให้คนมีความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา John Dewey กล่าวว่า “ไม่มีจุดสิ้นสุดในการศึกษา เราสามารถเพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ ได้” ทำให้เกิดแนวคิดว่าการศึกษาของคนต้องดำเนินไปตลอดชีวิต ดังนั้น จึงมีแนวคิดที่จะนำวิทยุมาใช้ในการให้การศึกษตลอดชีวิตแก่ประชาชน เป็นการจัดที่ไม่มีหลักสูตร แต่มุ่งเน้นเพื่อเพิ่มพูน เสริมสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมเพื่อชีวิตที่มีคุณภาพ เป็นรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ดังเช่น รายการของ สวศ.

องค์ประกอบของรายการวิทยุ

การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ผู้ผลิตต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ฟัง เนื้อหา วิธีการนำเสนอ เวลาออกอากาศ และการประเมินผล

1. ผู้ฟัง หมายถึง ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายของการจัดรายการ ซึ่งจะเป็นผู้ตัดสินใจว่ารายการที่จัดประสบผลสำเร็จหรือไม่ ผู้จัดรายการต้องทราบว่าคุณกลุ่มผู้ฟังเป็นใคร เป็นกลุ่มใด มีพฤติกรรม ความต้องการและทัศนคติอย่างไรเพื่อที่จะได้ผลิตรายการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย
2. เนื้อหา หมายถึง เรื่องต่าง ๆ ที่ผู้จัดรายการต้องการให้ผู้ฟังได้รับทราบโดยเนื้อหาที่บรรจุในรายการนั้นต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ความแตกต่างด้านการศึกษา เพศ อายุ รายได้ ฯลฯ
3. วิธีการนำเสนอ หมายถึง กระบวนการที่จะนำเนื้อหาไปสู่ผู้ฟังอย่างมีศิลปะ น่าสนใจโดยคำนึงถึงส่วนสำคัญ 5 ประการ คือ
 - 3.1 ภาษาพูด ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ประโยคสั้น ๆ กระชับ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้ฟังโดยทั่วไป

3.2 สีสากการพูด ควรพูดเหมือนพูดคุยกับเพื่อน ไม่ควรพูดเหมือนอ่านหนังสือ มีแบบฉบับของตนเองและเหมาะสมกับรูปแบบของรายการ

3.3 เพลงประกอบ จะช่วยให้รายการน่าฟังและน่าสนใจ และช่วยลดความตึงเครียดของเนื้อหาหรือเรื่องราวในรายการ

3.4 เสียงประกอบ อาจเป็นเสียงที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ หรือสร้างขึ้นเพื่อสอดแทรกในรายการ เพื่อทำให้บรรยากาศสมจริงและช่วยให้ผู้ฟังมีจินตนาการตามได้อย่างรวดเร็ว เช่น เสียงนกร้อง เสียงไก่ขัน เสียงปืน ฯลฯ เสียงประกอบใช้มากในรายการละครวิทยุ

3.5 ความหลากหลายและความเป็นเอกภาพ รายการใดที่มีวิธีการนำเสนออย่างหลากหลายจะทำให้รายการไม่น่าเบื่อ ความหลากหลายอาจเกิดได้จาก เพลงหรือเสียงประกอบ สีสากการพูด ซึ่งต้องเหมาะสมกับรายการ รายการที่มีความหลากหลายมากอาจไม่ส่งผลดีต่อรายการต้องมีความเป็นเอกภาพด้วย เช่น เนื้อหาหรือวิธีการนำเสนอต้องสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. เวลาออกอากาศ หมายถึงเวลาที่ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายพร้อมที่จะฟังรายการต่าง ๆ ของผู้จัด ซึ่งเวลาออกอากาศจะส่งผลต่อการผลิตรายการในรูปแบบที่แตกต่างกันไป

5. การประเมินผล ผู้จัดรายการวิทยุต้องรู้จักประเมินผลรายการของตนเองจากผู้ฟังเพราะความสำเร็จของรายการวิทยุขึ้นอยู่กับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ฟัง ดังนั้น ผู้จัดรายการอาจประเมินผลก่อนเริ่มจัดและจัดรายการไปเรื่อยเรื่อยแล้ว ซึ่งอาจจะประเมินผลอย่างไม่มีระบบและมีระบบ และจำเป็นจะต้องทำเป็นระยะ ๆ ขณะเดียวกัน เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2552) เสนอว่า ผู้ผลิตหรือผู้จัดรายการวิทยุจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ นั้น จำเป็นต้องมีความรู้ 3 ประการ ได้แก่ รู้จักผู้ฟัง รู้จักตนเอง และรู้จักธรรมชาติของสื่อวิทยุกระจายเสียง

1) รู้จักผู้ฟัง ผู้จัดหรือผู้ผลิตรายการวิทยุควรมีการกำหนดผู้ฟังโดยตั้งคำถาม ดังนี้ ก) ต้องการให้ใครฟัง ข) ระดับความรู้ผู้ฟัง ระดับใด ค) ภูมิหลังของผู้ฟัง เป็นอย่างไร และ ง) ผู้ฟังกลุ่มนี้ชอบอะไร

2) รู้จักตนเอง ผู้จัดรายการต้องรู้ว่าในการเสนอรายการนั้น ๆ ต้องการให้ความรู้เพื่ออะไร หรือรู้ว่ารายการที่จัดมีจุดมุ่งหมายอย่างไร เช่น เพื่อถ่ายทอดความรู้ เพื่อจูงใจให้เปลี่ยนพฤติกรรม และเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

3) รู้จักสื่อวิทยุ ผู้จัดรายการควรตระหนักว่าสื่อวิทยุมีลักษณะสำคัญหลายประการ ได้แก่ วิทยุเป็นสื่อทางเดียว ผู้รับฟังมีปฏิกิริยาตอบกลับยาก ดังนั้น ความง่ายสำหรับการฟังจึงเป็นเรื่องสำคัญ ข่าวสารและเนื้อหาที่สื่อสารทางวิทยุนั้นอยู่ในรูปของเสียง การพูดที่เน้นส่วนสำคัญ การใส่อารมณ์หรือการพูดย้ำ จึงมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจและเพิ่มความหมายกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น

รูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียง

รูปแบบรายการวิทยุ แบ่งออกเป็น 8 รูปแบบ ดังนี้

1. รายการพูดคุย (Talk program) ประกอบด้วยรายการรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่
 - 1.1 รายการพูดคุยกับผู้ฟัง (Straight talk) เป็นรายการที่มีผู้พูดเพียงคนเดียวที่พูดกับผู้ฟังโดยตรง
 - 1.2 รายการสนทนา (Conversational program) เป็นรายการพูดคุยหรือสนทนากันระหว่าง ผู้จัดและผู้ร่วมรายการ โดยเป็นการสนทนากันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป มีผู้จัดเป็นผู้ดำเนินการสนทนาให้อยู่ภายในขอบเขตของเรื่องหรือประเด็นที่กำหนดไว้
 - 1.3 รายการสัมภาษณ์ (Interview program) เป็นรายการที่มีบุคคล 2 คน ขึ้นไป มาซักถามเรื่องราว ปัญหา โดยมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้สัมภาษณ์ และอีกฝ่ายเป็นผู้ให้สัมภาษณ์
 - 1.4 รายการอภิปราย (Discussion program) เป็นการพูดคุยในลักษณะการอภิปรายไม่ใช่การสนทนาทั่ว ๆ ไป และไม่ใช่การพูดคุยโดยตรงกับผู้ฟัง การอภิปรายเป็นการพูดแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งผู้ร่วมอภิปรายจะแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้ควบคุมให้รายการดำเนินไปในขอบเขตที่วางไว้อย่างเป็นระบบและอาจเน้นหรือสรุปความคิดเห็นของผู้ร่วมอภิปรายบ้าง แต่จะไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย
2. รายการข่าว (news program) หมายถึง รายการที่จัดทำขึ้นเพื่อรายงานเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในวันหนึ่ง ๆ เช่น ข่าวประจำวัน (news bulletin) รายการวิเคราะห์ข่าว (news commentary) รายการบรรยายเหตุการณ์ (commentary) การรายงานข่าวจากจุดที่เกิดเหตุ (on – spot – news) รายการสารคดีเชิงข่าว (news documentary) ที่นำเสนอข่าวใดข่าวหนึ่งอย่างเจาะลึกรอบด้าน และรายการนิตยสารข่าว (news magazine) ซึ่งเสนอเรื่องราวข่าวที่หลากหลายด้วยการผสมผสานรูปแบบที่หลากหลายเข้าด้วยกัน
3. รายการสารคดีทั่วไป (feature) และรายการสารคดีเชิงวิเคราะห์ (documentary Program) เป็นการเสนอรายการที่ให้สาระความรู้แก่ผู้ฟังเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้กลวิธีการนำเสนอที่ชวนฟัง รายการสารคดียังแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ สารคดีเชิงข่าว สารคดีท่องเที่ยว สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ ฯลฯ

4. รายการนิตยสารทางอากาศ (magazine Program) เป็นรายการที่ประกอบด้วย ส่วนย่อยต่าง ๆ หลายเรื่องรวมอยู่ในรายการเดียวกัน วิธีการเสอมีหลายรูปแบบแต่หลักสำคัญ คือ ต้องสามารถเชื่อมโยงส่วนย่อยต่าง ๆ นั้น ให้เป็นรายการเดียวกันได้อย่างกลมกลืน ซึ่งเอกภาพของ รายการประเภทนี้จะเกิดจากการกำหนดแก่นและขอบเขตของแนวเนื้อหา กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และ บุคลิกเฉพาะตัวของรายการ

5. รายการสารบันเทิงปิกนกะ (variety show) เป็นรายการที่ผสมผสาน รายการหลายรูปแบบรวมอยู่ในรายการเดียวกัน มีความหลากหลาย แต่ไม่มีความเป็นเอกภาพ

6. รายการละครวิทยุ (drama program) เป็นการเสอรายการในรูปแบบของการ แสดงบทบาทที่สมมติขึ้น โดยใช้ศิลปะการแสดงและมีเสียงประกอบ เสียงดนตรี เพื่อสร้างอารมณ์ผู้ฟัง ให้คล้อยตามเนื้อเรื่อง และเกิดจินตนาการตามเรื่องราวที่แสดง ละครวิทยุจึงประกอบด้วย บทพูด (Dialogue) การบรรยาย (Narration) เสียงประกอบ (Sound Effect) และเสียงดนตรี (Music)

7. รายการดนตรี (Music Program) เป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิง นิยมมากที่สุด ในรายการวิทยุกระจายเสียงทั้งหมด ส่วนประกอบส่วนใหญ่ของรายการประเภทนี้ได้แก่ เพลง วิธีจัด อาจทำได้ 2 วิธี คือ ผู้จัดหรือผู้ประกาศทำหน้าที่ประกาศนำรายการ ประกาศรายชื่อเพลง โดยอาจมี การบอกถึงเรื่องราว เนื้อหา อื่น ๆ บ้าง และมีผู้ควบคุมเสียงเป็นผู้เปิดเพลงและควบคุมเสียง อีกวิธี หนึ่งคือ ผู้จัดรายการหรือผู้ประกาศทำหน้าที่เปิดเพลงและควบคุมเสียงเองที่เรียกว่า DJ หรือ Disc Jockey

8. Radio Spot และ Public Service Announcement หรือ PSA หมายถึง ข้อความ สั้น ๆ ที่อาจใช้เพลงหรือเสียงประกอบร่วมด้วย เพื่อใช้ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน หรือ รณรงค์ให้เกิดความร่วมมือในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีความยาวประมาณ 15, 30 วินาที หรือบางครั้งอาจจะ มีความยาวถึง 1 นาที

เนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง

เนื้อหารายการ เป็นส่วนสำคัญที่นักจัดรายการวิทยุควรกำหนดไว้ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ทั้งนี้ ลักษณะเนื้อหารายการวิทยุ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. เนื้อหาที่เป็นข้อมูลข่าวสารและความเป็นจริง (Information / reality content) หมายถึง เนื้อหารายการลักษณะที่เป็นข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นสาระความรู้ เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา เป็นต้น
2. เนื้อหาที่เป็นเรื่องความบันเทิง (fantasy / entertainment content) หมายถึง เนื้อหารายการที่มีลักษณะของความสนุกสนาน รื่นเริง หรือก่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายหรือเร้าอารมณ์ เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับเพลง ความบันเทิง เป็นต้น

หลักการใช้ภาษาทางสื่อวิทยุกระจายเสียง

หลักการใช้ภาษาทางสื่อวิทยุกระจายเสียง จะพิจารณาถึงการนำเสนอหรือการพูดทางวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นทักษะและศิลปะที่อาศัยการฝึกฝนของผู้นำเสนอ เพื่อให้การนำเสนอ นั้น มีลีลา น้ำเสียง ที่เป็นธรรมชาติ ผู้ที่ทำหน้าที่พูดหรืออ่านทางวิทยุกระจายเสียงควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เปล่งเสียงที่เป็นธรรมชาติ คือ เป็นการเปล่งเสียงที่เป็นเสียงแท้ของผู้อ่านหรือผู้พูดโดยไม่ต้องบีบ เค้น หรือตัดเสียง
2. อ่านหรือพูดถูกอักขรวิธี เป็นการอ่านหรือพูดให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การออกเสียงของภาษาไทย
3. อ่านหรือพูดชัดเจน ทั้งการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำที่มี ร ล กล้ำ ได้อย่างชัดเจน เป็นธรรมชาติ
4. อ่านหรือพูดได้ตรงตามคำ ไม่เพี้ยนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
5. เน้นคำเน้นความที่อ่านหรือพูดอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะคำหรือความที่ต้องการเน้น ความหมายพิเศษในการอ่านหรือพูด หากมีคำที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่มั่นใจว่าจะอ่านหรือพูดถูกต้องตามหลักภาษาหรือไม่ ควรเปิดพจนานุกรมค้นหาคำอ่านที่ถูกต้องก่อนอ่านหรือพูดออกอากาศ ในกรณีที่ เป็นชื่อเฉพาะของบุคคลหรือสถานที่ ควรตรวจสอบคำอ่านให้ถูกต้องจากผู้รู้

ในส่วนของนักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง มีหลักการเพิ่มเติม ดังนี้

1. เลือกใช้คำหรือความให้ผู้ฟังสามารถจินตนาการตามได้ เช่น อุปมาอุปไมย ฯลฯ รวมทั้งภาษาแบบสนทนา หรือพูดคุยเป็นกันเอง ในรูปประโยคที่สั้น ๆ ง่าย ชัดเจน และเข้าใจได้ทันที
2. มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ในการจัดรายการ นักจัดรายการวิทยุไม่ควรลอกแบบการพูดของนักจัดรายการวิทยุคนอื่น แต่ควรค้นหาและพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง
3. หลีกเลี่ยงการใช้คำฟุ่มเฟือย ไม่มีความหมาย โดยเฉพาะคำหรือความที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย
4. หลีกเลี่ยงคำพูดที่แสดงถึงการอวดรู้ และดูถูกผู้ฟัง
5. ไม่ควรพูดเรื่องส่วนตัวของตนเอง หรือพูดคุยกัยออกล้นกับผู้ฟังคนหนึ่งคนใดเป็นการเฉพาะในรายการ นักจัดรายการวิทยุ ควรตระหนักว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อสาธารณะ มิใช่สื่อที่ใช้ติดต่อสื่อสารเรื่องส่วนตัวเฉพาะบุคคล ควรคำนึงถึงประโยชน์ของสาธารณะให้มากที่สุด
6. ควรใช้ภาษาที่สุภาพ ให้เกียรติผู้ฟัง
7. การใช้เสียงเพลง ควรเลือกให้เหมาะสมกับผู้ฟัง กาลเทศะ และคำนึงถึงคำภาษาที่ปรากฏในเพลงว่าสมควรที่จะเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยมีลักษณะสุภาพ ไม่ใช่ภาษาหยาบคาย ลามกอนาจาร สองแง่สองง่าม
8. การใช้เสียงประกอบ คำนึงถึงความเหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจเรื่องราวที่ต้องการสื่อได้ดีขึ้น

ในการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาทางสื่อวิทยุกระจายเสียง จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ นักจัดรายการวิทยุ ซึ่งถือเป็นบุคคลที่จะทำหน้าที่หลักในการสื่อสาร และใช้ภาษาผ่านทางสื่อวิทยุไปยังกลุ่มผู้ฟัง โดยในจรรยาบรรณวิชาชีพของนักจัดรายการวิทยุ ได้มีหลักการกำหนดไว้ในจรรยาบรรณวิชาชีพ นักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ. 2538 ซึ่งจะใช้เป็นกรอบร่วมกันกับนักวิทยุโทรทัศน์ด้วย นอกจากนี้ในการศึกษาการใช้ภาษาทางสื่อวิทยุกระจายเสียง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรที่จะได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงประกอบด้วย

1. เหตุผลในการเลือกเปิดรับสาร

ผู้รับสารมีสิทธิที่จะเลือกเปิดรับสารจากสื่อมวลชนตามที่ตนเองต้องการ อย่างอิสระซึ่งเหตุผลในการเลือกเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันไป ดังนี้

1. เพื่อความรู้ (cognition) คือ ผู้รับสารต้องการข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในด้านการอยากรู้ และการได้รับการยอมรับทางสังคม จึงแสวงหาข่าวสารจากสื่อมวลชน ทั้งข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการ ความรู้รอบตัว
2. เพื่อความหลากหลาย (diversion) คือ ผู้รับสารต้องการตอบสนองในด้านอารมณ์ และการพักผ่อนให้กับตนเอง เพื่อคลายความเครียดและความบันเทิง
3. เพื่อประโยชน์ทางสังคม (social utility) คือ ผู้รับสารเปิดรับสื่อก็เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
4. เพื่อผลจากสังคม (withdrawal) คือ ผู้รับสารเปิดรับสื่อก็เพื่อหลีกเลี่ยงภารกิจที่ต้องทำประจำเข้าหาสื่อเพื่อความบันเทิงใจ

ฉะนั้น ไม่ว่าจะการเปิดรับสารจะเกิดขึ้นด้วยเหตุผลใดก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดอยู่ที่ความพึงพอใจ หรือการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ใด ๆ จากการที่ได้เปิดรับสารนั่นเอง

จากแนวคิดนี้จะเห็นว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรายการวิทยุ การมีประสบการณ์ความต้องการการรับรู้เนื้อหาที่หลากหลายนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทตอบสนองความต้องการได้แตกต่างกันออกไป ลักษณะพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการวิทยุของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นผลให้เกิดความนิยมที่ได้รับจากสื่อวิทยุ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ประจำปีงบประมาณ 2553 ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยอาศัยข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ซึ่งใช้การสนทนากลุ่ม โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. ขอบเขตการประเมิน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

รายการวิทยุกระจายเสียงที่ผลิตรายการโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาค จำนวน 40 รายการ จากจำนวน 40 แห่ง (36 จังหวัด) ซึ่งผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นฝ่ายกำหนดกรอบเนื้อหา และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการในภาพรวม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชื่อรายการ "รัฐสภาของเรา"
2. เป็นรายการ "สด" ที่ให้ความรู้ และบันเทิงตามที่กำหนด
3. กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก คือ เด็ก เยาวชน อายุระหว่าง 15 - 25 ปี กลุ่มเป้าหมายรอง คือ ประชาชนทั่วไป
4. เนื้อหารายการ เน้นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของรัฐสภา รวมทั้งเชิญชวนให้สมาชิก รัฐสภา และเยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้ามามีส่วนร่วมในรายการด้วย
5. ออกอากาศ อย่างน้อยสัปดาห์หรือละคร 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง
6. รูปแบบรายการ เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนเวลาการออกอากาศให้คำนึงถึงเวลาที่เด็กและเยาวชน สามารถรับฟังรายการได้

ขอบเขตการประเมิน

ผู้ประเมินคุณภาพ

ผู้ประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ประจำปี 2553 ในครั้งนี้ เป็นเด็กและเยาวชน อายุ 15 - 25 ปี จำนวน 25 คน ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ฟัง กลุ่มเป้าหมายในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ประเมินคุณภาพจากการประเมินระดับความพึงพอใจตามแบบประเมินผลการรับฟัง
2. ประเมินคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นอย่างลึก (in-depth interview)

ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก

ประเด็นในการประเมิน

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง " รัฐสภาของเรา " ประจำปี 2553 เป็นการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหาด้านรายการ และความต้องการหรือความพึงพอใจที่มีต่อรายการ ประกอบด้วย เพลงและจingles รายการ ผู้ดำเนินรายการ เนื้อหารายการ การมีส่วนร่วมในรายการ รูปแบบรายการ ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง " รัฐสภาของเรา " ประจำปี 2553 ในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงตามหลักการทางวิชาการ คือ แบบประเมินผลคุณภาพในลักษณะของคำถามปลายปิด (closed ending) เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพรายการ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยแสดงไว้ในภาคผนวก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง " รัฐสภาของเรา " ประจำปี 2553 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในสองลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ และได้ทำการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ตัวเลขด้วยสถิติ

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยกระบวนการเชิงอุปนัย (inductive method) ซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูลดิบ (raw data) ก่อน และนำข้อมูลที่คล้ายคลึงหรือประเภทเดียวกันรวมกันเป็นประเด็น (topic) แล้วนำหลาย ๆ ประเด็นมารวมกันจัดเป็นกลุ่มประเด็น (category) จากนั้นหาความสัมพันธ์ของกลุ่มแต่ละประเด็นเพื่อสร้างบทสรุปหรือแบบแผน (pattern) ของกระบวนการทางความคิดในภาพรวม (holistic)

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์หาประเด็นหลักของเนื้อหาตามกระบวนการ ดังนี้

1) การตีความข้อมูล (interpretation) ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลที่มีความซับซ้อน เช่น ข้อความมีลักษณะเปรียบเทียบ หรือข้อมูลที่มีอากัปกริยาทำทางไม่สอดคล้องกับถ้อยคำ ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องอาศัยการตีความจากการอนุมานความสัมพันธ์หลายอย่าง ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการตีความจากสถานการณ์ในขณะนั้น ดังนั้น ปัญหาของการตีความก็คือ การอนุมานอย่างถูกต้อง

2) การเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) โดยการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันเพื่อสร้างความชัดเจนในประเด็นของความคิดเห็น กล่าวคือ การกำหนดประเด็นย่อยจากความคิดเห็น โดยไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับแต่งข้อมูลใด ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลมาจัดกระทำข้อมูลโดยการจำแนกประเด็นย่อยออกเป็นหมวดหมู่ ส่วนข้อมูลที่ได้นอกเหนือจากคำถามก็แยกไว้อีกส่วนหนึ่ง โดยเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ถ้าความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกัน ก็นำผลมาเรียบเรียงในลักษณะของการพรรณนาด้วยข้อความ

ในการเปรียบเทียบข้อมูลนี้ ผู้วิจัยเปรียบเทียบเป็นขั้นตอนโดยยึดรูปแบบการเปรียบเทียบข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมประเภทและคุณลักษณะ (properties) ข้อมูลเข้าด้วยกันจากการเปรียบเทียบประเภทและคุณลักษณะของข้อมูล ผู้ศึกษาก็เริ่มเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด
2. ขยายวงของการเปรียบเทียบ โดยผู้ศึกษาใช้ผลการเปรียบเทียบที่ได้ซึ่งมีหลาย ๆ ประเด็นมากำหนดเป็นข้อสรุปเบื้องต้น เป็นคำตอบสำคัญ (keyword) ในการที่จะอ้างอิงไปสู่วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. การสังเคราะห์ข้อมูล (data synthesis) เพื่อสรุปข้อมูลภาพรวมในขั้นตอนสุดท้าย ผู้ศึกษาใช้วิธีอุปนัย (inductive method) คือ รวบรวมข้อมูลที่เป็นรูปธรรมในลักษณะพรรณนาซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลแยกย่อยมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างเป็นข้อสรุปเชิงนามธรรมในลักษณะของบทสรุปหรือแบบแผน
4. การสร้างข้อสรุป (generalization) ผู้ศึกษาดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบเหล่านั้นเข้าด้วยกัน และแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะการพรรณนา (description of the data) ข้อสรุปดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นกรอบแนวคิดเป็นรูปธรรม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นที่มีต่อเนื้อหาของรายการ

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำการคัดเลือกเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกับผู้ให้ข้อมูล โดยการแนะนำตนเอง และอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิเคราะห์

2. ผู้ศึกษาวางแผนและดำเนินงานตามแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างระมัดระวัง และมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้ศึกษาตระหนักถึงการป้องกัน และลดอคติจากผู้ศึกษาตลอดเวลา โดยระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้พยายามจัดกรอบแนวคิด (bracketing) ด้วยการเก็บข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา

3. ผู้ศึกษานำข้อมูลกลับไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลทุกราย ด้วยการเปิดโอกาสให้อธิบายเพิ่มเติมในกรณีข้อมูลที่ขัดแย้ง และเก็บข้อมูลในส่วนที่เก็บไม่ครบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ประจำปีงบประมาณ 2553 และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการเหล่านั้นให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการตามแบบแผนทางวิชาการ

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์รายการ "รัฐสภาของเรา" ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง รายการ "รัฐสภาของเรา" จำนวน 40 แห่ง ใน 36 จังหวัดทั่วประเทศ จากผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 15 - 25 ปี จำนวน 25 คน ที่เชิญมาเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการระดมสมองในลักษณะของการสนทนากลุ่ม

ดังปรากฏรายละเอียด ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามปลายปิดตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เป็นการประเมินผลการรับฟังรายการเพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” จากการผลิตรายการของผู้จัดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทั่วประเทศ ในปีงบประมาณ 2553 ซึ่งมีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในสวณภูมิภาคเข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 แห่ง ใน 36 จังหวัด ทั่วประเทศ ดังนี้

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น จำนวน 6 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย หนองคาย อำเภอมุมแพ (ขอนแก่น) และอำเภอบึงกาฬ (หนองคาย) รวม 8 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี จำนวน 5 จังหวัด คือ บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และอำนาจเจริญ รวม 5 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่ จำนวน 8 จังหวัด คือ เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อำเภอดอยสะเก็ด (เชียงใหม่) และอำเภอแม่สะเรียง (แม่ฮ่องสอน) รวม 8 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก จำนวน 6 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอำเภอแม่สอด(ตาก) รวม 7 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี จำนวน 4 จังหวัด คือ กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และพังงา รวม 4 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6 สงขลา จำนวน 3 จังหวัด คือ ตรัง ปัตตานี และสตูล รวม 3 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 7 จันทบุรี จำนวน 3 จังหวัด คือ จันทบุรี และชลบุรี รวม 2 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี จำนวน 2 จังหวัด คือ ราชบุรี และสุพรรณบุรี รวม 2 สถานี

ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 41 ดังนี้

ตาราง 41 แสดงค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อเนื้อหาของรายการ "รัฐสภาของเรา" ในภาพรวม ทั้ง 40 สถานี ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สถานี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
สวท.กระบี่	3.50	.69	ค่อนข้างมาก
สวท.กาฬสินธุ์	3.72	.52	ค่อนข้างมาก
สวท.กำแพงเพชร	3.34	.55	ค่อนข้างมาก
สวท.ขอนแก่น	3.38	.48	ค่อนข้างมาก
สวท.จันทบุรี	3.54	.61	ค่อนข้างมาก
สวท.ชลบุรี	3.72	.54	ค่อนข้างมาก
สวท.ชัยภูมิ	3.62	.58	ค่อนข้างมาก
สวท.ชุมพร	3.42	.55	ค่อนข้างมาก
สวท.ชุมแพ จังหวัดขอนแก่น	3.42	.40	ค่อนข้างมาก
สวท.ตรัง	3.50	.66	ค่อนข้างมาก
สวท.ตาก	3.76	.56	ค่อนข้างมาก
สวท.นครศรีธรรมราช	3.66	.71	ค่อนข้างมาก
สวท.นครสวรรค์	3.44	.60	ค่อนข้างมาก
สวท.น่าน	3.50	.43	ค่อนข้างมาก
สวท.บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย	3.30	.64	ค่อนข้างมาก
สวท.บุรีรัมย์	3.44	.54	ค่อนข้างมาก
สวท.จังหวัดปัตตานี	3.52	.71	ค่อนข้างมาก

ตาราง 41 แสดงค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อเนื้อหาของรายการ "รัฐสภาของเรา" ในภาพรวมทั้ง 40 สถานี ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (ต่อ)

สถานี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
สวท.ฝาง จังหวัดเชียงใหม่	3.66	.60	ค่อนข้างมาก
สวท.พะเยา	3.26	.84	ค่อนข้างมาก
สวท.พังงา	3.52	.33	ค่อนข้างมาก
สวท.มหาสารคาม	3.44	.63	ค่อนข้างมาก
สวท.มุกดาหาร	3.76	.67	ค่อนข้างมาก
สวท.ราชบุรี	3.68	.59	ค่อนข้างมาก
สวท.ร้อยเอ็ด	3.56	.69	ค่อนข้างมาก
สวท.ลำปาง	3.5800	.65638	ค่อนข้างมาก
สวท.ลำพูน	3.4800	.36742	ค่อนข้างมาก
สวท.สตูล	3.4800	.56789	ค่อนข้างมาก
สวท.สุพรรณบุรี	6.6800	.64356	ค่อนข้างมาก
สวท.สุรินทร์	3.5200	.68435	ค่อนข้างมาก
สวท.สุโขทัย	3.4800	.58595	ค่อนข้างมาก
สวท.หนองคาย	3.7400	.66332	ค่อนข้างมาก
สวท.อำนาจเจริญ	3.4400	.58310	ค่อนข้างมาก
สวท.อุดรดิตถ์	3.2400	.73768	ค่อนข้างมาก
สวท.เขียงราย	3.2400	.66332	ค่อนข้างมาก
สวท.เพชรบุรี	3.6400	.55000	ค่อนข้างมาก
สวท.เลย	3.4400	.56495	ค่อนข้างมาก

ตาราง 41 แสดงค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อเนื้อหาของรายการ "รัฐสภาของเรา" ในภาพรวมทั้ง 40 สถานี ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (ต่อ)

สถานี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
สวท.แพร่	3.4400	.65064	ค่อนข้างมาก
สวท.แม่สอด จังหวัดตาก	3.6600	.37417	ค่อนข้างมาก
สวท.แม่ฮ่องสอน	3.3600	.63770	ค่อนข้างมาก
สวท.แม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	3.5600	.69702	ค่อนข้างมาก
รวม	3.47	.68	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 41 พบว่า ความเห็นต่อเนื้อหาของรายการ "รัฐสภาของเรา" ที่มีระดับมากที่สุด คือ สวท.มุกดาหาร และ สวท.ตาก ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.76 รองลงมา คือ สวท.หนองคาย ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.74 และ สวท.ชลบุรี ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.72

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

ในตอนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 25 คน จากสถาบันการศึกษาหลายแห่ง

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเด็กและเยาวชนที่รับฟังรายการ "รัฐสภาของเรา" เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของการผลิตรายการ "รัฐสภาของเรา" ประจำปี 2553 ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 แห่ง ใน 36 จังหวัด ทั่วประเทศ ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ในส่วนภูมิภาค ได้แก่ สวท.กาฬสินธุ์ สวท.ขอนแก่น สวท.ชัยภูมิ สวท.มหาสารคาม สวท.เลย สวท.หนองคาย สวท.อำนาจเจริญ (ขอนแก่น) สวท.อำนาจเจริญ (หนองคาย) สวท.บุรีรัมย์ สวท.มุกดาหาร สวท.ร้อยเอ็ด สวท.สุรินทร์ สวท.อำนาจเจริญ สวท.เชียงราย สวท.น่าน สวท.พะเยา สวท.แพร่ สวท.แม่ฮ่องสอน สวท.ลำปาง สวท.ลำพูน สวท.ลำปาง (เชียงใหม่) สวท.แม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอน) สวท.กำแพงเพชร สวท.ตาก สวท.นครสวรรค์ สวท.เพชรบูรณ์ สวท.สุโขทัย สวท.อุดรดิตถ์ สวท.อำนาจแม่สอด (ตาก) สวท.กระบี่ สวท.ชุมพร สวท.นครศรีธรรมราช สวท.พังงา สวท.ตรัง สวท.ปัตตานี สวท.สตูล สวท.จันทบุรี สวท.ชลบุรี สวท.ราชบุรี และ สวท.สุพรรณบุรี

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยนี้ เป็นการวิเคราะห์โดยการรวบรวมข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นในลักษณะของการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 25 คน มาหาข้อสรุปโดยวิธีการตีความข้อมูล (interpretation) และการเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) เพื่อให้สามารถอธิบายและสรุปเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบของรายการวิทยุกระจายเสียงที่เด็กและเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 25 คน มีความคิดเห็นตรงกันและให้ความสำคัญว่าเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนถึงคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา"

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เพลงและจิงเกิ้ลในรายการ

จากการแสดงความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของเด็กและเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เพลงประจำรายการหรือจิงเกิ้ลในรายการ ควรเป็นแนวเพลงที่วัยรุ่นนิยม เช่น เพลงฮิปฮอป เพลงแนว K-pop หรือ J-pop (แนวเกาหลีหรือญี่ปุ่น) บางคนเห็นว่าอาจใช้เพลงเปิดรายการเป็นเพลงพื้นบ้านเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด และหลายคนเห็นด้วยว่าเพลงที่เปิดในรายการไม่จำเป็นต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาธิปไตย เป็นเพลงที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ก็ได้ ดังความคิดเห็นของเยาวชนต่อไปนี้

“หนูชอบสุพรรณบุรี รายการนำเสนอใช้เพลงช้อยทำให้น่าสนใจ บ่งบอกถึงจังหวัด เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไปด้วย ทางใต้ก็มีโน้ราห์ ไม่ควรใช้มากเกินไป พอให้เขานึกถึง”

“สุพรรณบุรี เป็นเพลงโบราณ ยังไม่เกิด ... ฟังแล้วไม่ชอบ มันดูโบราณไป”

“เห็นด้วยกับพี่เขา ก็เป็นแนวเยาวชน วัยรุ่น เป็นแบบฮิปฮอป เพลงสากลก็ได้”

“อาจเปิดเพลงทันสมัย K-pop J-pop คือ สไตส์เกาหลี”

“เพลงไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับประชาธิปไตย เพลงไม่จำเป็นต้องเกี่ยวเพราะเนื้อหาพูดถึงมาก แล้วจิงเกิ้ลต้องน่าสนใจออกแนวบีทบอกร์”

“ดนตรีแบบฮิปฮอป ดนตรีประกอบควรเป็นเพลงบรรเลง ไม่ใช่มีเสียงนักร้องดังมาพร้อมกับคนพูด”

“ผมชอบสุโขทัย เปิดเพลงแนวฮิปฮอป เป็นวัยรุ่นทั้งสองคน”

2. ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร

เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรของรายการต้องพูดจาชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน ควรใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นกันเอง มีลีลาและท่วงทำนองที่เร้าใจตามแนวทางของวัยรุ่น เช่น สนุกสนาน มีลูกเล่น ไม่เครียด และเห็นว่าผู้ดำเนินรายการควรมีการเตรียมตัวมาก่อน และถ้าเป็นพิธีกรวัยรุ่นด้วยก็จะเหมาะสมมาก

“ผู้ดำเนินรายการต้องพูดให้ชัดตามหลักวิชาการมีบางที่ไม่ชัด พูดต้องมีการควบกล้ำ ไม่เพี้ยนวรรณยุกต์ ดีเจ. บางคนไม่ได้สอไบ้ผู้ประกาศ เมื่อเยาวชนฟังแล้วต้องสอไบ้ผู้ประกาศซ้ำ จำเป็นมาก ๆ เหมือนกับเป็นการปลุกฝัง...”

“นครสวรรค์ มีมุกให้เล่น เป็นมุกฮาๆ ของดีเจ ฟังแล้วสบาย มีสาระของเขา เป็นช่วงพักของดีเจ. ซึ่งพูดเป็นเรื่องฮา”

“ก็ดีคะ ชอบตรงเวลาที่บอกว่า ดีเจพูดดูว่าเขามีความรู้ พูดเล่น แต่เขาอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ชอบค่ะ เขาสามารถแยกแยะว่า อันนี้ตลกนะ อันนี้ของจริง เป็นสีสันอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ว่าเขาเก่งมาก มีข้อดีบ้าง ข้อเสียบ้าง มีส่วนอื่นที่ดีบ้าง ทำให้รวม ๆ ก็ดีคะ”

“ได้ค่ะ แต่หนูไม่อยากฟัง เพราะเสียงไม่ใช่วัยรุ่นนะ พูดชัดเจน เสียงเพราะ ๆ หน่อย ๆ น้ำเสียงนุ่มนวล”

“ก็ชอบพะเยา ดีเจ. พูดจาชัดดี มีการมิดเป็นบางครั้ง...คนจัดไม่แก่ มีวัยรุ่น แบบวัยรุ่น มีแจกของรางวัล และพูดเกี่ยวกับป่าสงวนที่จะผลิตไฟฟ้า”

“น่าน มีการไหลลื่นของแต่ละช่วง เขาจะเรียกว่า รุม แทนคำว่า ช่วง จะพูดว่า น้อง ๆ ค่ะ เราอยู่บ้านหลังหนึ่ง ตอนนีเรามาเรียนรู้กันในห้องรุมเลนนิ่ง ห้องรุมสนิว น่านมีผู้ประกาศสองคน ใช้ภาษาไม่เป็นทางการมากเกินไป”

“พิธีกรควรมีการเตรียมตัว เพชรบูรณ์ควรอ่านคร่าวๆ มาก่อนและสรุปในห้องส่งก็ได้...”

“ที่ไม่ชอบคือเพชรบูรณ์ พูดตืดๆ ชัด ๆ พูดไม่รู้เรื่อง คือ พูดผิดตลอด ตืดขัดตลอดจัดคนเดียว เป็นผู้ชาย เพลงโอเค ทันสมัยวัยรุ่น แต่บรรยายไม่รู้เรื่อง...”

“เสียงรายค่อนข้างน่าเบื่อ การใช้เสียงไม่เหมาะกับวัยรุ่น เหมือนเนิบเนิบ”

“เขาไม่ได้เป็นวัยรุ่นแต่จัดให้เข้ากับวัยรุ่นและวัยอื่นได้ ฟังจากน้ำเสียงไม่ใช่วัยรุ่น การจัดเวลา มีวัยรุ่น เหมือนแลกเปลี่ยนความคิดไม่มีอายุมาคั่นกลาง บางสถานีจัดเป็นเหมือนมืออาชีพ เป็นวัยรุ่น ผู้หญิงชายคุยกัน บางสถานีไม่มีวัยรุ่น ตามเจ้าหน้าที่บุคลากร ผมชอบบุรีรัมย์พูดคุยกับเด็กได้ โดยที่เด็กคุยกับเขาได้สบาย”

3. เนื้อหารายการ

เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหารายการไม่ควรหนักและใช้ศัพท์วิชาการมากเกินไป และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวหรือใกล้ชิดกับเยาวชน ตลอดจนมีเนื้อหาอื่นที่สอดคล้องกับสถานการณ์อื่นประกอบด้วย เช่น เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องที่วัยรุ่นสนใจ เช่น วันวาเลนไทน์ พร้อมกับพูดคุยให้คำแนะนำกับเยาวชนด้วย

“หลายคนให้ความสนใจกับสุโขทัย ผมก็เห็นด้วย ผมให้อันดับหนึ่ง อันดับสองคือ นครศรีธรรมราช คือ

การดำเนินรายการทันสมัย เปิดเพลงสลับการอธิบายเนื้อหา เป็นเพลงวัยรุ่น”

“สุโขทัยเนื้อหาดี สอนให้เยาวชนรู้จักสามัคคี การให้อภัยกัน...”

“ เป็นภาษาเข้าใจง่าย ไม่ควรวิชาการมากเกินไป บางครั้งเป็นข้อมูลวิชาการมากเกินไป บางครั้งยาวจนไม่เกี่ยวข้อง ”

“ ตาก ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เกรินนำมาประวัติศาสตร์ จังหวัดก็มีบ้าง ไม่ครอบคลุม บางจังหวัดใช้พระบรมราโชวาท ผมว่าน่าสนใจดี ซึ่งให้เกิดความรักชาติ ”

“ ดูแล้วเกือบทุกสถานีเป็นทางการมากเกินไป เน้นรัฐสภามากเกินไป ควรมีจุดดึงดูดวัยรุ่นมากกว่านี้ ”

“ ... ถ้ากลุ่มผู้ฟังเป็นวัยรุ่น ไม่ต้องเน้นศัพท์วิชาการมากเกินไปฟังแล้วรู้ได้หรือเข้าใจทันที ”

“ อยากได้เนื้อหาที่กระชับ รัดกุม เข้าใจง่าย ไม่ต้องตีความมาก ... ”

“ ดีมาก ดีเจ. พูดนอกเรื่องไปถึงเรื่องวาเลนไทน์ด้วย เป็นการสอนน้อง ๆ เขาด้วย ไม่ใช่พูดแต่รัฐสภาอย่างเดียว ”

“ เนื้อหาควรมีความยืดหยุ่น ทันต่อเหตุการณ์ มีความรู้เสริมสร้างสติปัญญาในการพัฒนาประเทศ ”

“ ... บางครั้งอาจมี beat box เพราะบางครั้งเด็กและเยาวชนก็เครียดมาแล้ว มาฟังอะไรที่ตึงเครียดมาแล้วก็เครียดอีก... ”

4. การมีส่วนร่วมในรายการ

เด็กและเยาวชนที่ร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการให้มากที่สุด โดยเฉพาะการจัดให้เยาวชนมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นในรายการด้วย เช่น ให้เยาวชนร่วมจัดหรือดำเนินรายการ รวมทั้งจัดให้มีช่องทางสื่อสารที่ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน นิยม ได้แก่ อีเมล การส่งข้อความ (SMS) และเฟสบุ๊ก (face book) เป็นต้น

"หนูเห็นด้วยกับสุโขทัย แต่หนูชอบจังหวัดตาก คือให้เด็กมีส่วนร่วม ช่วงเด็กคิดเด็กพูด ประมาณ สิบห้าถึงสิบแปด ชอบอีกอย่างคือมีละครเด็ก คือให้เด็กมาพูด เนื้อหาสาระมีพูดถึงประวัติ ศาสตร์ได้เสียงลงมา มีเด็กจากทางบ้านโทรเข้ามา เข้าก็ตั้งคำถาม เด็กก็จะตอบ"

"...เห็นด้วยค่ะ เขานำนักศึกษา มาพูดในรายการ นักศึกษา คือ เยาวชนก็เป็นการให้ตัวจริง มาพูดเลย ไม่ต้องโฟนอิน เป็นนักศึกษาฝึกงานซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรง น่าสนใจหนูก็จะฟัง หนู เคยไปฝึกงาน ก็เข้าไปพูดด้วยเหมือนกัน เพื่อนก็สนใจที่เราพูดเพราะเป็นเพื่อนเรา ฟังเพราะเป็น ลูกหลาน..."

"...สังเกตว่าเป็นเหมือนกับเลือกประธานนักเรียน เขาทำกันยังไง สามารถจูงใจนักเรียนให้ฟัง คือไม่กว้างไป เป็นการส่งเสริมการเมืองท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นทางภาคใต้..."

"...นครศรีธรรมราช มีน้อง ๆ จากโรงเรียนกัลยาณีซึ่งฝากเรื่องไปถึง ส.ส. และ สว. ด้วย..."

"ทางภาคเหนือเป็นการโทรเข้ามาของกลุ่มผู้ฟังมาก เช่น พะเยา โทรมาทุกกลุ่ม..."

"...ได้หลายทาง เช่น ส่งอีเมล แชตทางอินเทอร์เน็ต เฟสบุค เพื่อดึงให้แสดงความคิดเห็น เพิ่มขึ้น..."

“...และอีกอย่างการมีส่วนร่วม ผมวัยรุ่น ฟังวิทยุในกรุงเทพ คือ รู้ว่าเป็นสถาบันใด นายคน นี้ เรียนชั้นนี้ โรงเรียนใด กิติที่จะทำให้ว่าเป็นโรงเรียนของเราหรือเปล่า และพี่คนไหนพูดนะ ก็น่าจะดึง โรงเรียนมามีส่วนร่วมด้วย ครอบคลุมทั่วพื้นที่นั้น...”

“...ต้องให้เยาวชนมีส่วนร่วมมากที่สุด น่าจะให้เยาวชนเข้ามาพูดในรายการบ้าง ไม่ใช่ เอา ชาวมาเล่าอย่างเดียว อาจเป็นโฟนอินบ้างก็ได้...”

5. รูปแบบรายการ

เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบรายการ “รัฐสภาของเรา” ไม่ควรจัดใน รูปแบบการนำเสนอข่าวทั่ว ๆ ไป ที่มีผู้จัดเพียงคนเดียว อาจเป็นรูปแบบการสนทนามีผู้ดำเนินรายการ ตั้งแต่สองคนขึ้นไป และรูปแบบรายการควรมีความหลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เช่น เป็นละครหรือเพลง ประกอบด้วย มีการเชิญผู้ร่วมรายการที่เป็นดารา

“หนูเห็นด้วยกับสุโขทัย แต่หนูชอบจังหวัดตาก คือ ให้เด็กมีส่วนร่วม ช่วงเด็กคิดเด็กพูด ประมาณ สิบห้าถึงสิบแปด ขอบอีกอย่างคือมีละครเด็ก คือ ให้เด็กมาพูดเนื้อหาสาระมีพูดถึงประวัติ ศาสตร์ไล่เรียงลงมา มีเด็กจากทางบ้านโทรเข้ามา เข้าก็ตั้งคำถาม เด็กก็จะตอบ”

“ดาราที่ดีเพราะเป็นไอดอลของเยาวชน ถ้าเป็นดาราวัยรุ่น หนูก็ โอเค ค่ะ”

“สวท.สุโขทัย รูปแบบโดยรวมไม่ค่อยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย น่าจะจัดให้แตกต่างกัน อาจมี การ vox pop บ้าง มีสุโขทัยที่ทำ จึงเกิดสำคัญเป็นสิ่งดึงดูดให้สนใจ ใช้เดิมๆ ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่ ทันสมัย”

“จังหวัดที่ดี คือ น่าน มีกาวิลไลล์ของแต่ละช่วง เขาจะเรียกว่า รูม (room) แทนคำว่า ช่วง จะพูดว่า น้องๆ ค่ะ เราอยู่ในบ้านหลังหนึ่ง ตอนนี้เรามาเรียนรู้กันในห้อง Learning room ห้อง News room”

"หนูชอบสุโขทัย จัดเป็นวิทยุรุ่น คล้ายกับเวอรจิ้น"

"เขาจะเป็นแบบว่าเป็นคนพูดคนเดียว น่าเบื่อ"

"ที่ชัยภูมิ เล่าไปคนเดียว หนึ่งๆ เล่าอย่างเดียว พูดไปเรื่อย ๆ ไม่เสนอความคิดเห็น ไม่อะไรเลย"

"ก็น่าจะมีเกมมาร่วม เช่นโทรเข้ามาตอบคำถามแต่ไม่ควรมีมากเกินไป"

"หลายคนให้ความสนใจกับสุโขทัย ผมก็เห็นด้วย ผมให้อันดับหนึ่ง อันดับสองคือ นครศรีธรรมราช คือการดำเนินรายการทันสมัย เปิดเพลงสลับการอธิบายเนื้อหา เป็นเพลงวิทยุรุ่น"

6. การจูงใจและประชาสัมพันธ์ให้ติดตามรายการ

เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่า รายการรัฐสภาของเรา ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดเพลงให้ตามคำขอ การให้รางวัล ได้แก่ บัตรเติมเงิน ในการตอบคำถาม การใช้ดาราราคาน ตลอดจนการจูงใจโดยให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วม

"เขาใช้ดาราราคานเป็นตัวดึงดูดเป็นสิ่งโตเดอะสตาร์ เหมือนกับว่าดาราคานนี้มาที่สถานีนี้เขาจะรู้สึกภูมิใจที่ดาราคานนี้มาจัดที่จังหวัดนี้"

"พูดถึงการจูงใจ บางรายการมีการแจกบัตรเติมเงิน คือ กระบี่ พังงา มีสะสมแต้ม ผมว่าดีที่มีแรงจูงใจ ก็น่าจะดึงคนมาบ้าง เยอะมาก"

"มีคนชอบพะเยามากกว่าสุโขทัยโดยประมาณ ดีเจพูดผิดบางครั้ง พักเบรกมีการขอเพลง มีการแจกบัตรเติมเงิน ราคา 50 บาท"

"ควรมีของรางวัลเป็นแรงจูงใจในการฟัง เช่นแจกช่วงท้ายรายการ เป็นการตอบคำถาม"

"เพลง การนำเพลงมาเป็นรางวัลในการจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการ ทำให้วัยรุ่นสนใจติดตามพอจำได้ ชุมพร แถบได้ ก็แนววัยรุ่น เป็นบางสถานี ตามกระแสในตอนนั้น ก็ไม่ค่อยเกี่ยวเท่าไร เป็นเพลงเพราะเป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นฟัง เป็นช่วงพักรายการ ก็มีคำถามถ้าตอบคำถามได้ก็เปิดเพลงให้เป็นเพลงธรรมดา ฟังสบายๆ"

"น่าจะมีผู้ประกาศสองคน ใช้ภาษาไม่เป็นทางการมากเกินไป แจกบัตรเติมเงิน"

"การมีส่วนร่วม ผมวัยรุ่น ฟังวิทยุในกรุงเทพ คือ รู้ว่าเป็นสถาบันใด นายคนนี้ เรียนชั้นนี้ โรงเรียนใด ก็ดีที่จะทำให้ว่าเป็นโรงเรียนของเราหรือเปล่า และพี่คนไหนพูดนะ ก็น่าจะดึงโรงเรียนมามีส่วนร่วมด้วย ครอบคลุมทั่วพื้นที่นั้นเพื่อเป็นการจูงใจ"

"น่าจะจัดกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วม เช่นไปจัดตามโรงเรียน มหาวิทยาลัย เผยแพร่ เป็นความรู้ให้กับผู้กำลังจะจบ"

"ก็ชอบพะเยา ดีเจพูดจาชัดดี มีการมิดเป็นบางครั้ง มีเกมให้เล่น และโทรมาขอเพลง คนจัดไม่แก่ มีวัยรุ่น แบบวัยรุ่น มีแจกของรางวัล ..."

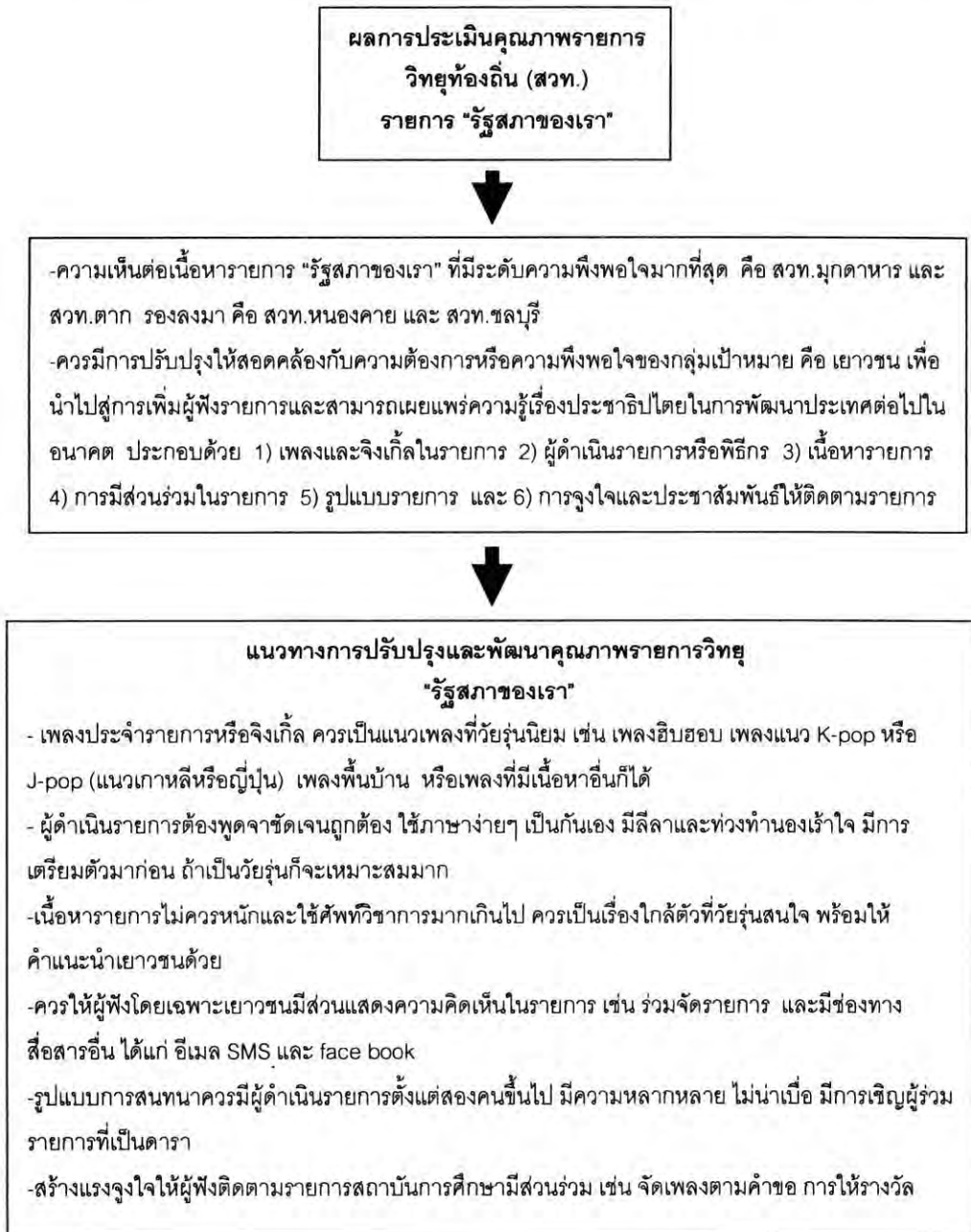
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มของเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก แล้วนำมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจในแต่ละประเด็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการหรือความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มผู้ฟังรายการและสามารถเผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตยในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ได้ผลสรุป 6 ประเด็น ดังนี้

1. เพลงและจingle ในรายการ
2. ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร
3. เนื้อหารายการ
4. การมีส่วนร่วมในรายการ
5. รูปแบบรายการ และ
6. การจูงใจและประชาสัมพันธ์ให้ติดตามรายการ

สรุปผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่ได้จากความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้นำเสนอแล้ว นั้น สามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้

ภาพประกอบ แสดงผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

บทที่ 5

สรุปผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยอาศัยข้อมูลใน 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้การประชุมระดมสมองในลักษณะของการสนทนากลุ่ม

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการตามแบบแผนทางวิชาการ

การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินคุณภาพจากการตอบแบบสอบถามประเมินผลการรับฟังรายการเพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน อายุ 15 – 25 ปี จำนวน 25 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก
2. การประเมินคุณภาพด้วยการประชุมระดมสมองในลักษณะการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งผู้ที่ตอบแบบสอบถามประเมินผลรายการทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) จำนวน 25 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก

ประเด็นในการประเมิน

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ประจำปี 2553 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการ ดังนี้

ความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหาด้านรายการ ประกอบด้วย

1. ให้ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. เนื้อหาส่วนใหญ่มีความน่าสนใจและชวนติดตาม
4. มีตัวอย่างประกอบทำให้เข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น
5. เมื่อฟังรายการนี้แล้วเข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่และเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ
6. เนื้อหาเหมาะสมกับรูปแบบรายการ
7. เนื้อหารายการเหมาะสมกับเด็กและเยาวชน
8. เนื้อหารายการมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์
9. ดนตรี/เพลง ประกอบรายการช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่และเสรีภาพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
10. ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรายการ
11. ช่วยให้ผู้ฟังสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ
12. สนับสนุนให้ผู้ฟังสร้างเครือข่ายพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่น/ชาติ
13. สนับสนุนการเมืองภาคประชาชน/ภาคสังคม
14. สนับสนุนการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม
15. ตระหนักถึงผลเสียของการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง
16. สนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
17. ให้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
18. สนับสนุนผู้ฟังตระหนักถึงจริยธรรมทางการเมือง
19. สนับสนุนประชาชนให้เคารพ กตिका ประชาธิปไตย
20. ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่นและระดับชาติ

ความต้องการหรือความพึงพอใจที่มีต่อรายการ ประกอบด้วย

1. เพลงและjingเกิดรายการ
2. ผู้ดำเนินรายการ
3. เนื้อหารายการ
4. การมีส่วนร่วมในรายการ
5. รูปแบบรายการ
6. การสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

พบว่า

ความเห็นต่อเนื้อหารายการ "รัฐสภาของเรา" ปี 2553 ที่ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ สวท.มุกดาหาร และ สวท.ตาก ความพอใจในประเด็นต่าง ๆ ที่มีต่อ สวท. มีดังนี้

1. สวท.ภาพสินธุ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. สวท.กำแพงเพชร สวท.ขอนแก่น สวท.จันทบุรี สวท.ชัยภูมิ สวท.ชุมพร สวท.ตรัง สวท.นครศรีธรรมราช สวท.น่าน สวท.อ.บึงกาฬ (จ.หนองคาย) สวท.มหาสารคาม สวท.ปัตตานี สวท.อ.ฝาง (จ.เชียงใหม่) สวท.ราชบุรี สวท.ร้อยเอ็ด สวท.สตูล สวท.สุพรรณบุรี สวท.สุรินทร์ สวท.สุโขทัย สวท.หนองคาย สวท.อำนาจเจริญ สวท. เชียงราย และ สวท.แม่ฮ่องสอน ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาแทนราษฎรและวุฒิสภา
3. สวท.ชลบุรี และ สวท.มุกดาหาร เนื้อหารายการมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์
4. สวท.อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น เนื้อหาเหมาะสมกับรูปแบบรายการ
5. สวท.ตาก สวท.หนองคาย สวท.เพชรบุรี และ สวท.อ.แม่สอด (จ.ตาก) ให้ข้อมูล และข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

6. สวท.นครสวรรค์ เนื้อหาส่วนใหญ่มีความน่าสนใจและชวนติดตาม เนื้อหาเหมาะสมกับรูปแบบรายการ และสนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
7. สวท.บุรีรัมย์ สวท.พะเยา สวท.พังงา สวท.ลำปาง สวท.อุตรดิตถ์ สวท.กระบี่ และ สวท.แพร่ ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรายการ
8. สวท.ร้อยเอ็ด สนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาแทนราษฎรและวุฒิสภา
9. สวท.ลำพูน และ สวท.เลย เมื่อท่านฟังรายการนี้แล้วเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่และเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ
10. สวท.อุตรดิตถ์ ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรายการ และสนับสนุนการเมืองภาคประชาชน/ภาคสังคม
11. สวท.อ.แม่สะเรียง (จ.แม่ฮ่องสอน) สนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และช่วยให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่นและระดับชาติ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีต่อ รายการ “รัฐสภาของเรา” พบประเด็นต่าง ๆ 6 ประเด็น ที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการหรือความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มผู้ฟังรายการและสามารถเผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตยในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ประกอบด้วย 1) เพลงและจingle ในรายการ 2) ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร 3) เนื้อหารายการ 4) การมีส่วนร่วมในรายการ 5) รูปแบบรายการ และ 6) การจูงใจและประชาสัมพันธ์ให้ติดตามรายการ

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ "รัฐสภาของเรา" มีดังนี้

1. เพลงและจingle ในรายการควรเป็นแนวเพลงที่วัยรุ่นนิยม เช่น เพลงฮิปฮอป เพลงแนว K-pop หรือ J-pop (แนวเกาหลีหรือญี่ปุ่น) บางคนเห็นว่าอาจใช้เพลงเปิดรายการเป็นเพลงพื้นบ้าน เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด และหลายคนเห็นด้วยว่าเพลงที่เปิดในรายการไม่จำเป็นต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาธิปไตย เป็นเพลงที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ก็ได้
2. ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรของรายการต้องพูดจาชัด ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เพื่อเป็นตัวอย่งที่ดีแก่เยาวชน ควรใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นกันเอง มีลีลาและท่วงทำนองที่เร้าใจตามแนวทางของวัยรุ่น เช่น สนุกสนาน มีลูกเล่น ไม่เครียด และผู้ดำเนินรายการควรมีการเตรียมตัวมาก่อน และถ้าเป็นพิธีกรวัยรุ่นด้วยจะเหมาะสมมาก
3. เนื้อหารายการไม่ควรหนักและใช้ศัพท์วิชาการมากเกินไป และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวหรือใกล้ชิดกับเยาวชน ตลอดจนมีเนื้อหาอื่นที่สอดคล้องกับสถานการณ์อื่นประกอบด้วย เช่น เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องที่วัยรุ่นสนใจ เช่น วันวาเลนไทน์ พร้อมกับพูดคุยให้คำแนะนำกับเยาวชนด้วย
4. ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการให้มากที่สุด โดยเฉพาะการจัดให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในรายการด้วย เช่น ให้เยาวชนร่วมจัดหรือดำเนินรายการ รวมทั้งจัดให้มีช่องทางสื่อสารที่ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน นิยม ได้แก่ อีเมล การส่งข้อความ (SMS) และ เฟสบุ๊ก (face book) เป็นต้น
5. รูปแบบรายการ "รัฐสภาของเรา" ไม่ควรจัดในรูปแบบการนำเสนอข่าวทั่ว ๆ ไป ที่มีผู้จัดเพียงคนเดียว อาจเป็นรูปแบบการสนทนามีผู้ดำเนินรายการตั้งแต่สองคนขึ้นไป และรูปแบบรายการควรมีความหลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เช่น เป็นละครหรือเพลงประกอบด้วย มีการเชิญผู้ร่วมรายการที่เป็นดารา
6. ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดเพลงให้ตามคำขอ การให้รางวัล ได้แก่ บัตรเติมเงิน ในการตอบคำถาม การใช้ดาราตลอดจนการจูงใจโดยให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ความเห็นต่อเนื้อหารายการ “รัฐสภาของเรา” ที่ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ สวท.มุกดาหาร และ สวท.ตาก สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยควรมีการจัดการความรู้ด้านรายการ “รัฐสภาของเรา” เพื่อให้การจัดการและประสิทธิผลประสิทธิภาพสู่กลุ่มผู้ฟังสูงสุด
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ควรจัดการประชุมเชิงวิชาการเกี่ยวกับรายการ “รัฐสภาของเรา” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินการที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน ตลอดจนการขยายสู่วงกว้าง
3. รายการ “รัฐสภาของเรา” ผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการหรือความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย คือเยาวชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ควรกำหนดแนวทางหรือกำหนดแผนการปรับปรุงรายการ “รัฐสภาของเรา” ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนหรือผู้ฟัง
4. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ “รัฐสภาของเรา”
 - 4.1 เพลงและจิงเกิ้ลในรายการควรเป็นแนวเพลงที่วัยรุ่นนิยม เช่น เพลงฮิปฮอป เพลงแนว K-pop หรือ J-pop (แนวเกาหลีหรือญี่ปุ่น)
 - 4.2 ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรของรายการต้องพูดจาชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน
 - 4.3 เนื้อหารายการไม่ควรหนักและใช้ศัพท์วิชาการมากเกินไป และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวหรือใกล้ชิดกับเยาวชน ตลอดจนมีเนื้อหาอื่นที่สอดคล้องกับสถานการณ์อื่น
 - 4.4 ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการให้มากที่สุด โดยเฉพาะการจัดให้เยาวชนมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นในรายการด้วย
 - 4.5 รูปแบบรายการ “รัฐสภาของเรา” ไม่ควรจัดในรูปแบบการนำเสนอข่าวทั่ว ๆ ไป ที่มีผู้จัดเพียงคนเดียว อาจเป็นรูปแบบการสนทนาที่มีผู้ดำเนินรายการตั้งแต่สองคนขึ้นไป และรูปแบบรายการควรมีความหลากหลาย ไม่น่าเบื่อ
 - 4.6 ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังติดตามรายการซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา" ในครั้งนี้ มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ควรต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้กระบวนการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านเวลาและด้านบุคลากร เนื่องจากกระบวนการต่าง ๆ จำเป็นต้องดำเนินการภายในงบประมาณที่มีอยู่ จึงไม่อาจดำเนินการได้อย่างเต็มที่
3. ข้อจำกัดด้านเวลา การประเมินครั้งนี้อาศัยเวลาน้อยมากในการดำเนินงานตามขั้นตอน ต่าง ๆ ที่ค่อนข้างซับซ้อน

บรรณานุกรม

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2531). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงและรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุทธิ ชัดดียะและวิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์. (2552). พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค. กรุงเทพฯ: สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์.
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2552). "ผลิตรายการวิทยุอย่างไรให้น่าฟัง". 79 ปี สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เปเปอร์เฮ้าส์.
- กระทรวงมหาดไทย, คณะกรรมการอำนวยการเศรษฐกิจพอเพียง. 2549. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่าง : เพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2549 – 2551. กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์อาสาตินแดง.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. อ่างใน มณฑล คงแถวทอง ใน "สังคมและการเมืองไทยตามแนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล". วารสารวิชาการลานปัญญา ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมกราคม – มิถุนายน 2549 หน้า 28 - 47
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. ๒๕๔๗. การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- , 2549. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คิตยา เพชรชูช่วย. 2537. การศึกษารูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาที่เหมาะสม สำหรับเยาวชนในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. 2533. "เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR". รวมบทความเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่มที่ 2). น. 104 – 105. ชมรมผู้สนใจงานวิจัยทางการศึกษา กองวิจัยการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- 2536. “เทคนิคการวิจัยแบบ EDRF”. **ผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาจากงานวิจัย (เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากในโอกาสฉลองครบ 36 ปี แห่งการสถาปนาขึ้นเป็นคณะ).** คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรศักดิ์ ประสพทรัพย์. 2549. **ที่มาของรายการ “ที่สุดของแผ่นดิน”, ใน ครบรอบ 18 ปี สทท.11.** กรุงเทพมหานคร : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). 2537. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2524. **การประเมินโครงการประชุม หลักการและการประยุกต์ใช้.** กรุงเทพมหานคร พีรพัฒนา,
- สุภางศ์ จันทวานิช. 2540. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทธิ ชัดดียะ. 2547. **การศึกษาแนวทางการหาคุณภาพรายการโทรทัศน์ “รายการนายกทักษิณฯ คู่กับประชาชน”.** กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานออกแบบและสร้างสรรค์รายการ ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรุงเทพมหานคร.
- สุทธิ ชัดดียะ และวิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์. 2549. **การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ครบ 1 ปีเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิตามสื่อโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์.** กรุงเทพมหานคร : ส่วนแผนงานและวิชาการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์.
- สันทนา วรณกะลัต. 2535. **การประเมินเนื้อหารายการโทรทัศน์ “ดินดำน้ำชุ่ม”.** กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เว็บไซต์ วิทยุรัฐสภา

Edward A. Suchman, *Evaluative Research* 1976. : Principles and Practice in Public Service and Social Action Programs New York : Russell Sage

Beggs L. Donald, Lewis L. Ernest. 1975. *Measurement and Evaluation in the Schools* Boston : Roughton Mifflin Co.,

Worthen, B.R. and Sanders, J.R., *Educational Evaluation : Theory and Practice.* Ohio : Charles and Janes, 1973.

ภาคผนวก ก

แบบประเมินผลการรับฟัง (คำถามปลายปิด)

แบบประเมินผลการรับฟัง
โครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น
รายการ “รัฐสภาของเรา” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.)
กรมประชาสัมพันธ์

คำชี้แจง: โปรดตอบแบบประเมินผลการรับฟังโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน
 ท่านมีความเห็นต่อเนื้อหารายการ “รัฐสภาของเรา” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.)
 อย่างไร

เนื้อหารายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด
1. ให้ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข					
2. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข					
3. เนื้อหาส่วนใหญ่มีความน่าสนใจและชวนติดตาม					
4. มีตัวอย่างประกอบทำให้เข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น					
5. เมื่อท่านฟังรายการนี้แล้วเข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่และเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับรูปแบบรายการ					
7. เนื้อหารายการเหมาะสมกับเด็กและเยาวชน					
8. เนื้อหารายการมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์					
9. ดนตรี/เพลง ประกอบรายการช่วยให้ท่านตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่และเสรีภาพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ					

เนื้อหารายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
10. ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรายการ					
11. ช่วยให้ผู้ฟังสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ					
12. สนับสนุนให้ผู้ฟังสร้างเครือข่ายพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่น/ชาติ					
13. สนับสนุนการเมืองภาคประชาชน/ภาคสังคม					
14. สนับสนุนการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม					
15. ตระหนักถึงผลเสียของการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง					
16. สนับสนุนการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน					
17. ให้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา					
18. สนับสนุนผู้ฟังตระหนักถึงจริยธรรมทางการเมือง					
19. สนับสนุนประชาชนให้เคารพ กติกา ประชาธิปไตย					
20. ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่นและระดับชาติ					

ภาคผนวก ข

รายชื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลัก
การประเมินผลโครงการวิจัยและประเมินผล
โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา"
ปีงบประมาณ 2553

รายชื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลัก
การประเมินผลโครงการวิจัยและประเมินผล
โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา"
ประจำปีงบประมาณ 2553

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	สถาบันการศึกษา/โรงเรียน
1	นางสาวพิชากัด สุขสมกิจ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
2	นางสาวสุนิษา หาญทะเล	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
3	นางสาววรรณนิภา พุทธวงศ์ศา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
4	นายภูวนาท จงประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
5	นายวรวิมล ฤทธิ์บัว	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
6	นางสาวสุภาภรณ์ สุรินทร์พันธ์	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
7	นางสาวสุธิดา ภาคสุทธิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
8	นายสุรศักดิ์ เหมชาติ	มหาวิทยาลัยจักรพงษ์ภูวนาด
9	นางสาวชนากา ลาพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
10	นายกิตติภัทร พูลเอม	มหาวิทยาลัยราชมงคัลธัญญบุรี
11	นายยุรพันธ์ คำนวนจิต	มหาวิทยาลัยสยาม
12	นายกมลนัทร พูลศิลป์	มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
13	นางสาวนุสรุา เลาะมาเมาะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	สถาบันการศึกษา/โรงเรียน
14	นายอนุชา กลิ่นเมธี	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
15	นางสาวณัฐรสา กลิ่นหอม	โรงเรียนสตรีวัดอัมพวัน
16	นางสาวจิราภรณ์ สายตะขบ	โรงเรียนศรีวิภรณ์
17	นางสาวพิมพ์ิกา มั่นพรธชา	โรงเรียนศึกษานารี
18	นายสุตฤทธิ ชมพิกุล	โรงเรียนเทคนิควิทยา
19	นางสาวไพจิตรรา สุขสมกิจ	โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ
20	นางสาวสุพัตรา แดนไทยแท้	โรงเรียนเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ
21	นายสุพรรณ รักน้อย	โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
22	นางสาวจันจิรา วรเมท	โรงเรียนเทคโนโลยีชยการเจ้าพระยา
23	นายกอบโชค ภูมิตนะ	โรงเรียนดุสิตพัฒนชยการ
24	นางสาวจตุพร พฤษกรรม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
25	นางสาวคะเนิงนิจ ศรทรง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ภาคผนวก ค

รายชื่อคณะทำงานวิจัยและประเมินผลโครงการ
ผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ "รัฐสภาของเรา"
ปีงบประมาณ 2553

คำสั่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ที่ ๘๘๔ / 2553

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและประเมินผล โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา”
ประจำปีงบประมาณ 2553

ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และกรมประชาสัมพันธ์ ร่วมมือกันดำเนินการ
โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” ประจำปีงบประมาณ 2553 เพื่อส่งเสริมความรู้
ความเข้าใจด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทยในเขตพื้นที่ที่ไม่สามารถรับฟังรายการของสถานีวิทยุรัฐสภาได้ โดยในปีงบประมาณ
2553 มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในส่วนภูมิภาคที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น จำนวน 40 สถานี
และเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของรายการ “รัฐสภาของเรา” ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรมีการวิจัยและ
ประเมินผลโครงการ

เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและประเมินผล
โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” ประจำปีงบประมาณ 2553 ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ที่ปรึกษา
2. ดร.สุทิตี ชัดติยะ ประธานคณะทำงาน
ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา
3. นางอรุณี แดงพันธ์ รองประธานคณะทำงาน
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการพิเศษ
4. นายทวีศักดิ์ รัตวีจิตร คณะทำงาน
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ
5. นายภูสิต ฐวัชวิเชียร คณะทำงาน
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ
6. นางพิศมัย ศิวายพราหมณ์ คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

/7. นางสาวรัชนี้...

7. นางสาวรัชณี กอไผ่แก้ว
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ

คณะกรรมการและเลขานุการ

8. นางภัทรานิษฐ์ นีรติสัย
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ

คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำโครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” ประจำปีงบประมาณ 2553
2. ดำเนินการตามโครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” ประจำปีงบประมาณ 2553 ให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. สรุปผลวิจัยและประเมินผลโครงการ เป็นรูปเล่ม เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโครงการและรายการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. 2553

(นางเดือนใจ สิ้นสุรธนิก)

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ง

รายชื่อ สวท. ภูมิภาค 40 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น
รายการ "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553

รายชื่อ สวท. ภูมิภาค 40 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น
รายการ "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553

สปข.	จำนวน(จังหวัด/ สถานี)	สวท.
สปข. 1 ขอนแก่น	6 จังหวัด/8 สถานี	กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย หนองคาย อำเภอลำทะเมนชัย (ขอนแก่น) และ อำเภอบึงกาฬ (หนองคาย)
สปข. 2 อุบลราชธานี	5 จังหวัด/5 สถานี	บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และ อำนาจเจริญ
สปข. 3 เชียงใหม่	8 จังหวัด/8 สถานี	เชียงใหม่ น่าน พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อำเภอฝาง (เชียงใหม่) และอำเภอแม่สะเรียง (แม่ฮ่องสอน)
สปข. 4 พิษณุโลก	6 จังหวัด/7 สถานี	กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และ อำเภอแม่สอด (ตาก)
สปข. 5 สุราษฎร์ธานี	4 จังหวัด/4 สถานี	กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และ พังงา
สปข. 6 สงขลา	3 จังหวัด/3 สถานี	ตรัง ปัตตานี และ สตูล

รายชื่อ สวท. ภูมิภาค 40 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น
รายการ "รัฐสภาของเรา" ปีงบประมาณ 2553 (ต่อ)

สปข.	จำนวน(จังหวัด/ สถานี)	สวท.
สปข.7 จันทบุรี	3 จังหวัด/2 สถานี	จันทบุรี และ ชลบุรี
สปข. 8 กาญจนบุรี	2 จังหวัด/2 สถานี	ราชบุรี และ สุพรรณบุรี

ภาคผนวก จ

โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่นรายการ “รัฐสภาของเรา”
ประจำปีงบประมาณ 2553

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้แก่เด็ก และเยาวชน รวมทั้งให้ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

2.2 เพื่อกระตุ้นให้เด็ก เยาวชน เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ และเกิดความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

2.3 เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วน ที่รับฟังรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” มีส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และให้ความร่วมมือในการพัฒนาต่อไป

3. วิธีดำเนินงาน

ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในส่วนภูมิภาค จำนวน 40 สถานี (36 จังหวัด) ผลิตรายการวิทยุตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นฝ่ายกำหนดกรอบเนื้อหา และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการในภาพรวม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชื่อรายการ “รัฐสภาของเรา”
2. เป็นรายการ “สด” ที่ให้ความรู้ และบันเทิงตามที่กำหนด
3. กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก คือ เด็ก เยาวชน อายุระหว่าง 15 – 25 ปี กลุ่มเป้าหมายรอง คือ ประชาชนทั่วไป
4. เนื้อหารายการเน้นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของรัฐสภา รวมทั้งเชิญชวนให้สมาชิกรัฐสภา และยุวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้ามามีส่วนร่วมในรายการด้วย
5. ออกอากาศอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง
6. รูปแบบรายการเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนเวลาการออกอากาศให้คำนึงถึงเวลาที่เด็ก และเยาวชน สามารถรับฟังรายการได้
7. สามารถจัดซื้อ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการผลิตรายการ และจัดจ้างบุคลากร เข้าร่วมเป็นทีมงานผลิตรายการได้ตามความเหมาะสม โดยเบิกจ่ายได้ตามอัตราที่กรมประชาสัมพันธ์ ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง

4. สถานที่ดำเนินงาน

ดังนี้

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในส่วนภูมิภาค จำนวน 40 สถานี (36 จังหวัด)

4.1 สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น จำนวน 8 สถานี (6 จังหวัด) คือ

- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น
- 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดชัยภูมิ
- 4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดมหาสารคาม
- 5) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย
- 6) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดหนองคาย
- 7) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอรุชมแพ จังหวัดขอนแก่น
- 8) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

4.2 สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี จำนวน 5 สถานี (5 จังหวัด) คือ

- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดมุกดาหาร
- 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดร้อยเอ็ด
- 4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์
- 5) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอำนาจเจริญ

4.3) สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่ จำนวน 9 สถานี (8 จังหวัด) คือ

- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงราย
- 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดน่าน
- 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพะเยา
- 4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดแพร่
- 5) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 6) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำปาง
- 7) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน
- 8) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- 9) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

/4.4) สำนัก...

- 4.4) สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก จำนวน 7 สถานี (6 จังหวัด) คือ
- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกำแพงเพชร
 - 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดตาก
 - 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครสวรรค์
 - 4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเพชรบูรณ์
 - 5) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุโขทัย
 - 6) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุตรดิตถ์
 - 7) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอมะนัง จังหวัดตาก
- 4.5) สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี จำนวน 4 สถานี (4 จังหวัด) คือ
- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกระบี่
 - 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดชุมพร
 - 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 4) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพังงา
- 4.6) สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6 สงขลา จำนวน 3 สถานี (3 จังหวัด) คือ
- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง
 - 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดปัตตานี
 - 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสตูล
- 4.7) สำนักประชาสัมพันธ์เขต 7 จันทบุรี จำนวน 2 สถานี (2 จังหวัด) คือ
- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี
 - 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี
- 4.8) สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี จำนวน 2 สถานี (2 จังหวัด) คือ
- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี
 - 2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุพรรณบุรี

5. ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 1 ตุลาคม 2552 – 30 กันยายน 2553 (เป็นเวลา 12 เดือน)

/6. งบประมาณ...

6. งบประมาณ

งบประมาณจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 12,500,000 บาท (สิบสองล้านห้าแสนบาทถ้วน) ประกอบด้วย

- 6.1 ค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.)
ภูมิภาค จำนวน 40 สถานี
สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง จำนวน 250 ครั้ง/ปี/สถานี
(เหมาจ่าย สถานีละ 250,000 บาท)

เป็นเงิน 10,000,000 บาท

- 6.2 ค่าเช่าเวลา 40 สถานี ปรับลดในอัตราเหมาจ่าย
สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง จำนวน 250 ครั้ง/ปี/สถานี
(รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%)
(ค่าเช่าเวลาอัตราปกติ 10,374,720 บาท ต่อปี)

เป็นเงิน 1,000,000 บาท

- 6.3 ค่าบริหารโครงการ (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ)

เป็นเงิน 1,500,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 12,500,000 บาท

(สิบสองล้านห้าแสนบาทถ้วน)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เด็ก และเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

7.2 เด็ก และเยาวชน มีจิตสำนึกในการเข้าไปมีส่วนร่วมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้ความร่วมมือในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยต่อไป

7.3 เยาวชนสามารถใช้วิจารณญาณ ได้อย่างถูกต้อง ในการตัดสินใจเลือกบุคคลเป็นผู้แทนไปปฏิบัติหน้าที่ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

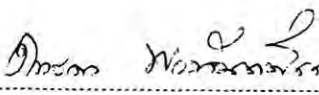
7.4 ประชาชนทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบการปกครองดังกล่าวมากขึ้น

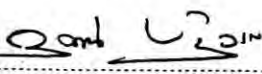
/8. การติดตาม...

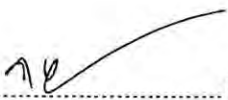
8. การติดตามและการประเมินผล

- 8.1 ประเมินผลจากโทรศัพท์ และจดหมายผู้ฟังที่มีต่อรายการ (สวท. ผู้ผลิตและเผยแพร่)
- 8.2 ประเมินผลจากการสำรวจผู้ฟังรายการกลุ่มเป้าหมาย (สวท. กรุงเทพฯ)
- 8.3 ประเมินผลคุณภาพการผลิตรายการ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)

ลงชื่อ ผู้เขียนโครงการ
(นางอรุณี แดงพันธ์)
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการพิเศษ
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวดารดา พวงจันทน์แดง)
ผู้อำนวยการส่วนผลิตรายการ
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางกุนทลธิ บัวสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(นายกฤษณพร เสริมพานิช)
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น
รายการ “รัฐสภาของเรา” ประจำปีงบประมาณ 2553
(1 ตุลาคม 2552 – 30 กันยายน 2553) 12 เดือน

สวท. ภูมิภาค 40 สถานี (36 จังหวัด) แต่ละสถานีผลิตรายการทั้งสิ้น 250 ครั้ง
(ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2552 – 30 กันยายน 2553)

จำนวน	รวมเป็นเงิน
250 ครั้ง (ครั้งละ 1,000 บาท)	เหมาจ่าย สถานีละ 250,000 บาท
รวมทั้งสิ้น 40 สถานี เป็นเงิน (250,000X40 = 10,000,000.-)	10,000,000 บาท

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการทั้งสิ้น มีดังนี้

1. ค่าผลิตรายการ (เหมาจ่าย) สำหรับ สวท. ภูมิภาค 40 สถานี	10,000,000	บาท
2. ค่าเช่าเวลา (เหมาจ่าย) 40 สถานี (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%)	1,000,000	บาท
3. ค่าบริหารโครงการ (สวท. กรุงเทพฯ)	<u>1,500,000</u>	บาท
รวมทั้งสิ้น	<u>12,500,000</u>	บาท

(สิบสองล้านห้าแสนบาทถ้วน)

